

د متلونو کتاب

پېژندګلو

دا د متلونو کتاب دی. دا د متلونو هغه مجموعه ده چې د حضرت داؤد علیه السلام زوی د حضرت سلیمان علیه السلام په واسطه رایوځای شوې او لیکلې شوې ده. حضرت سلیمان بادشاه له ځدای پاک یو خاص او نادر حکمت ورکړی وو. په ځوانۍ کېنې هغه د پاک ځدای نه په دُعا کېنې خواست وکړو چې، ”ما له حکمت راکړه چې ستا په خلقو په انصاف سره بادشاهی وکړم او د ښه او بد په مینځ کېنې فرق وپېژنم.“ (اول بادشاهان ۹:۳). د متلونو کتاب د حضرت سلیمان په وسیله یعنې د نن نه څه دپاسه درې زره کاله وړاندې رایوځای کړی شوی دی. د هېرانتیا خبره خو دا ده که څه هم چې دا متلونه پېر پخوا لیکلې شوی دی، خو سره د دې بیا هم دا نن پېر معنې خیزه دی او داسې لګی لکه چې هم دا نن لیکلې شوی دی. متلونه دې دپاره ولیکلې شو چې ساده خلقو ته پوهه ورکړی، او ځوانانو ته حکمت او شعور ورکړی او چې هوبښیار نور هم هوبښیار کړی. په دې کېنې د تجارت، د ملګرتیا، د واده، د ماشومانو د پرورش، د پېسو، د قرض، د کاروبار په حقله او نورې پیرې خبرې شته دي. پېر متلونه د عقلمندو او د کم عقلو په ژوند کېنې فرق ښکاره کوی. د متلونو په کتاب کېنې عقل او حکمت د ټولو انسانانو دپاره دی او د عملی نصیحتونو په شمول کوم چې یوه ټولنه او معاشره د امن او امان او محبت طرف ته بوځی. نشه تماشه، زیات خوړل، حسد، کینه، بغض، دشمنی او لالچ به ختم کړي شی، غریب به نه نظر انداز کړی، دا لوستونکو ته د ایماندارۍ، راستۍ، ذمه واری، مهربانۍ، سخاوت، د معاف کولو، حقیقت، صبر، عاجزی، خوشحالی، وفادارۍ، پرهیزګاری، ځان قابو کېنې ساتل او د هوبښیار سوچ د انجام ترغیب ورکوی. دا د اخلاقو، خواهشاتو او د هغوی د عملونو نه راځي. غصه په

قابو کښې ساتئ، فساد او جگړو نه لرې اوسېږئ، فضول خبرو نه پرهيز وکړئ، کبر پرېږدئ، عدالتونه دې د بې انصافي نه پاک وي، د شرعي د اختيارمندو عزت وکړئ. مور پلار دې خپلو بچو ته د صحيح تربيت او تعليم ورکولو خيال وساتي، او بچي دې د خپل مور پلار عزت کوي او هغوی دې خپل خاندان د بې شرمۍ نه وساتي. د حفظ کولو دپاره ۶:۳ آيت ”چې ته هر کار کوې نو په هغې کښې مالک خدای ياد ساته، او هغه به تا ته صحيح لاره ښائي.“

د حضرت سليمان متلونه

۱ د داؤد د زوی د سليمان متلونه چې د بنی اسرائیلو بادشاه وو. ۲ د دوی مقصد دا دی چې خلقو ته د حکمت او تربیت په حقله تعلیم ورکړي او چې هغوی په عقلمندو خبرو پوهه شي. ۳ دا به تاسو ته تعلیم درکړي چې څنگه به خپل ژوند په صداقت، عدل او انصاف سره تېروئ. ۴ دا متلونه ساده خلق هوبسياروی او ځوانانو له عقل او تمیز ورکوي. ۵ دا متلونه د هوبسيارانو پوهه نوره هم زیاتوي او د عالم رهنمائی کوي، ۶ نو هغوی به په متلونو او مثالونو او د هوبسيارانو په خبرو او د هغوی په معماگانو دواړو به پوهه شي.

د ځوانانو دپاره نصیحت

۷ د مالک خدای یره د علم شروع ده، خو کم عقل خلق د حکمت او تربیت سپکاوی کوي. ۸ زما زویه، د خپل پلار لارښودنو ته غوږ شه او د خپلې مور تعلیم دې مه هېروه. ۹ د هغوی نصیحتونه به ستا د سر دپاره ښائسته سهره او ستا د غاړې دپاره د عزت هار وي. ۱۰ زما زویه، کله چې گناهکاران ستا د بې لارې کولو کوشش کوي، نو د هغوی نه ځان ساته. ۱۱ که چرې هغوی ووايي، ”راځه، چې یو ځای شو او د پټ

خائ نه گزار وکړو او قتل وکړو. راځه چې په يو بې گناه کس باندې هسې د خوند دپاره غلې حمله وکړو. (۱۲) راځه چې د قبر په شان هغوی ژوندی تېر کړو، د هغوی په شان لکه څوک چې د مرگ کندی ته کوزیږي. (۱۳) مونږ به هر قسمه قیمتي څیزونه حاصل کړو او د لوټ د مال نه به خپل کورونه پک کړو. (۱۴) راځه مونږ سره ملگرې شه او مونږ چې څه لوټ کړو نو په هغې کبني به تا له هم برخه درکړو. (۱۵) زما زویه، د داسې خلقو سره مۀ ځه، او د هغوی په نقش قدم مۀ ځه. (۱۶) ځکه چې هغوی د بدکاری طرف ته په منډه روان وی، او د وینې تویولو په اړخ تېزی سره روان وی. (۱۷) د یو مارغه د سترگو د وړاندې جال خورول څومره بې فائدي دی. (۱۸) خو دغه شان خلق د خپل ځان دپاره دام خوروی، داسې دام چې هغوی به په خپله په کبني تباہ شی. (۱۹) هم دغه به وی انجام د هغه کسانو څوک چې د ناجائزه پېسو گټلو لالچی وی نو په دې وجه به د خپل ژوند نه لاس ووينځي.

د حکمت آواز

(۲۰) حکمت په لارو کوڅو کبني په تېزه چغې وهی، او په چوکونو کبني په اوچت آواز نعرې وهی. (۲۱) د بازار په گڼه کبني هغه چغې وهی، او د ښار په دروازو کبني چرته چې خلق راغونډیږي هلته تقریر کوی، (۲۲) ”جاهله خلقو، تاسو به تر کومې پورې ساده گان یئ؟ ترڅو پورې به تاسو مسخره کوونکی په خپلو مسخرو کبني خوشحاله یئ؟ ترڅو پورې به تاسو بې وقوفان علم نه نفرت کوئ؟ (۲۳) راشئ او زما سختې خبرې واورئ. زۀ به خپل زړۀ نه تاسو خبر کړم او تاسو به هوښیار کړم. (۲۴) ما تاسو ته څو ځله آوازونه وکړل خو تاسو رانۀ غلئ. زۀ تاسو له درغلم خو تاسو ما ته توجو رانۀ کړه، (۲۵) تاسو زما ټول نصیحتونه نظر انداز کړل او زما اصلاح کول مو رد کړل، (۲۶) خو چې کله تاسو په تکلیف کبني پرېوځئ نو زۀ به په تاسو پورې ملنډې کوم، او زۀ به تاسو پورې خندا کوم کله چې تاسو بدبختی راگېر کړی، (۲۷) کله چې بدبختی لکه د طوفان درباندي

راشی، او چي مصيبت لکه د سيلۍ په شان درباندي راشي او چي مصيبت او سختي په تاسو باندې غالبه شي، ﴿٢٨﴾ نو بيا چي کله دوي ما ته چغې وهي، خو زه به دوي له جواب نه ورکوم. دوي به ما هر چرته د زړه نه ولټوي، خو دوي به ما پېدا نه کړي. ﴿٢٩﴾ ځکه چي دوي د پوهې نه نفرت کولو او دوي د مالک خدائ نه نه یرېدل خوښ کړل، دوي زما نصيحت رد کړو، کله چي مي اصلاح کوله نو دوي ما ته هيڅ توجو رانه کړه. ﴿٣١﴾ نو په دې وجه دوي به د خپل چال چلن ترخه مېوه وځوري او په خپلو منصوبو به ماره شي. ﴿٣٢﴾ د ساده خلقو سرکشي به دوي مړه کړي، کم عقلان د خپل قناعت په وجه تباه کيږي. ﴿٣٣﴾ خو هر څوک چي ما ته غوږ نيسي نو هغه به په امن کښي اوسېږي، او د نقصان څه يره به پرې نه وي.“

د حکمت فائدي

- ٢ ﴿١﴾ زما زويه، که ته زما خبرې ومني او زما حکمونه په زړه کښي محفوظ کړي،
- ﴿٢﴾ او د عقل خبرو ته غوږ ونيسي او خپل زړه د هوبسيارتيا طرف ته مائل کړي، ﴿٣﴾ نو بيا د پوهې طلب کوه او د حکمت دپاره په تېزه نعرې ووهه. ﴿٤﴾ ته د دوي داسې تلاش وکړه لکه د سپينو زرو چي کوې او يا يې داسې لټون وکړه لکه چي د پټي خزانې کوې.
- ﴿٥﴾ نو بيا به ته د مالک خدائ په يره باندې پوهه شي او د خدائ پاک علم به حاصل کړي. ﴿٦﴾ ځکه چي مالک خدائ عقل او حکمت ورکوي، او د هغه د خولې نه علم او پوهه راوځي. ﴿٧﴾ هغه د نېکو خلقو دپاره د عقلمندۍ خزانې ساتي، هغه د هغه چا دپاره پال دې د چا کردار چي بې داغه وي. ﴿٨﴾ هغه د انصاف کوونکو د لارو ساتنه کوي او هغه د خپلو مقدسينو حفاظت کوي. ﴿٩﴾ نو ته به په دې پوهه شي چي څه ښه او د انصاف او مناسب دي. او ته به د ژوند نېغه لار بيا مومي. ﴿١٠﴾ نو ته به عقلمند شي او ستا علم او پوهه به ستا روح ته خوشحالي ورکړي. ﴿١١﴾ تمیز به په تا نظر ساتي او پوهه به ستا حفاظت کوي. ﴿١٢﴾ عقل به تا د بدکاره خلقو نه ساتي، او د هغوي نه چي د چا

خبرې چې غلطې دي، (۱۳) چا چې صحيح لاره پرېښې ده او په تيارو کښې تلل کوي،
 (۱۴) څوک چې د خرابو کارونو په کولو خوشحاليږي او د بدعملو په شرارت خوشحالي
 کوي، (۱۵) او دغه کسان په کړو وړو سر دي او د هغوئ چال چلن د ټگۍ دۍ. (۱۶) نو
 هغه به تا د بدکارې ښځې نه وساتي، د هغې زناکارې نه څوک چې په خوږو خبرو تا
 دوکه کول غواړي، (۱۷) چا چې خپل د ځوانۍ د وخت خاوند پرېښي دۍ او خپل لوظ
 يې هېر کړو کوم يې چې د ځدائ پاک په وړاندې کړي وو. (۱۸) د هغې کور ته تلل مرگ
 ته دعوت دۍ، او د هغې د کور لار د قبر لار ده. (۱۹) څوک چې هغې له ورشي نو هغه
 بيا نه راواپس کيږي او هغه بيا هيڅکله د ژوند په لاره راتلۍ نه شي. (۲۰) نو بيا ته د ښو
 خلقو په طريقو تلل کوه او د صادقانو په لارو کښې پاتې شه. (۲۱) نو نېکان به په ملک
 کښې اوسېږي، او بې داغه خلق به په کښې پاتې شي. (۲۲) خو بدعمله به د هغه ملک نه
 وشړلۍ شي، او غداران به ترې د بېخ نه وويستلۍ شي.

د عقل او حکمت فائدي

۳ (۱) زما زويه، زما لارښودنه مۀ هېروه، خو زما حکمونه په خپل زړۀ کښې وساته.
 (۲) زما تعليم به ستا عمر سېوا کړي او خوشحالي به درکړي. (۳) هيڅکله مينه او
 وفاداري د خپل ځان نه مۀ لرې کوه. دوی د خپلې غاړې هار کړه او د خپل زړۀ په تخته
 باندې يې وليکه. (۴) نو بيا به ته د انسانانو او د ځدائ پاک په نظر کښې محبوبيت او
 نېک نامي حاصله کړي. (۵) په خپل ټول زړۀ سره په مالک ځدائ باندې توکل کوه. او
 په خپله پوهه باندې تکيه مۀ کوه. (۶) چې ته هر کار کوې نو په هغې کښې مالک ځدائ
 ياد ساته، او هغه به تا ته صحيح لاره ښائي. (۷) په خپل عقل باندې مۀ مغروره کېږه، د
 مالک ځدائ نه یرېږه او بدعملي پرېږده. (۸) نو په دې به ستا بدن رغیږي او ستا
 هډوکي به پرې تازه شي. (۹) په خپل مال دولت سره د مالک ځدائ عزت کوه، او د
 خپل ټول فصل په وړومبۍ مېوې سره. (۱۰) نو بيا به ستا گودامونه پک شي او د سر نه

به اوږی، او ستا د چاټی د خولې نه به نوی مے اوږی. (۱۱) زما زویه، د مالک خدائ
 اصلاح مے رد کوه او کله چې هغه تا تنبیه کوی په هغې باندې مے خفه کېږه. (۱۲) ځکه
 چې مالک خدائ چې چا سره مینه کوی نو هم هغه تنبیه کوی لکه څنگه چې یو پلار هم
 هغه زوی تنبیه کوی کوم چې هغه ته گران وی. (۱۳) بختور دے هغه څوک چې حکمت
 حاصل کړی، او هغه څوک چې پوهه حاصله کړی. (۱۴) ځکه چې دا د سپینو زرو نه
 ډېر قیمتی دے او د دې گټه د سرو زرو نه هم ډېره ښه ده. (۱۵) دا د قیمتی کانو نه هم
 گران دے او ستا د خوښې یو څیز هم د دې برابر نه دے. (۱۶) د عقل په ښی لاس کښې
 اوږد ژوندون دے، او د هغه په گس لاس کښې عزت او دولت دے. (۱۷) د هغه لارې
 برکتی دی، او د هغه ټولې لارې پُرآمنه دی. (۱۸) حکمت د هغوی دپاره د ژوند ونه ده
 څوک چې هغې ته غاړه ورکوی، بختور دی هغوی څوک چې هغه راټینگوی. (۱۹) مالک
 خدائ د خپل حکمت په ذریعه د زمکې بنیاد کېښودلو، او د خپلې هوښیارتیا په ذریعه یې
 آسمانونه پېدا کړل. (۲۰) د هغه د حکمت په وسیله د زمکې د لاندې نه چینې روانې
 شولې، او د وریځو نه پرځه په زمکه راوورېدله. (۲۱) زما زویه، عدل او تمیز په خپل ځان
 کېښې پېدا کړه، او هغه د خپل نظر نه مے لرې کوه. (۲۲) دوی به ستا روح تازه ساتی، او
 دا به ستا په غاړه د فضل هار وی. (۲۳) نو بیا به تے په حفاظت سره په خپله لار روان یې
 او ستا پښه به تیندک ونه خوری. (۲۴) کله چې تے ځمکې، تے به نه یرېږې، او تے به په خوږ
 خوب اوده کېږې. (۲۵) نو د ناگهانی افت نه به تے یرېږې او تے به د هغه تباهی نه یرېږې
 کومه چې په بدعملو باندې راځی. (۲۶) نو مالک خدائ به ستا ډاډ وی، او هغه به ستا
 پښې په دام کېښې د گېږولو نه وساتی. (۲۷) څوک چې حاجتمند وی د هغوی سره ښېگړه
 مے پرېږده، که چېرې دا کار ستا وس کېښې وی، (۲۸) که چېرې تے اوس د خپل گاونډی
 سره مدد کولې شي، نو ورته مے وایه چې، ”سبا راشه چې مدد دې وکړم.“ (۲۹) د خپل
 گاونډی خلاف هغه ته د نقصان ورکولو منصوبه مے جوړوه، څوک چې ستا په خوا
 کېښې اوسېږي او په تا باور کوی. (۳۰) په یو کس باندې هیڅ بې هیڅه الزام مے لکوه ترڅو
 چې هغه تا ته نقصان نه وی درسولې. (۳۱) د ظالم سره سیالی مے کوه او مے د هغه په

نقش قدم عمل کوه، (۳۲) ځکه چې مالک خدائ د هغوی نه نفرت کوی څوک چې بدکاره وی، خو هغه د نېکانو سره دوستانه تعلق ساتی. (۳۳) د بدعمله په کور مالک خدائ لعنت وروی، خو هغه د صادق په کور باندې برکت وروی. (۳۴) هغه د مغروره مسخره کوونکو پورې مسخرې کوی، خو په عاجز خویه باندې خپل فضل کوی. (۳۵) هوبنډار عزت په میراث کښې گټی، خو کم عقل خپل شرم زیاتوی.

د پلار نصیحت

۴ (۱) زما زامنو د خپل پلار هدایت ته غوږ ونیسی. او هغې ته توجو ورکړی او پوهه حاصله کړی. (۲) ځکه چې زه تاسو ته ښه تعلیم درېښایم، نو زما تعلیمات مه هېروئ. (۳) هر کله چې زه د خپل پلار په کور کښې هلک وم، او د خپلې مور اېک یو نیازین زوی وم، (۴) هغه ما ته تعلیم راکړو او وې وئیل، ”په خپل ټول زړه سره زما نصیحت راتینګ کړه، زما په حکمونو عمل کوه نو ستا ژوند به په خیر تیر شی. (۵) حکمت حاصل کړه، او پوهه حاصله کړه، زما خبرې مه هېروه او مه د هغې نه مخ اړوه. (۶) عقل ته مه شاه کوه، ځکه چې هغه به ستا حفاظت وکړی، د هغه سره مینه کوه نو هغه به په تا باندې نظر ساتی. (۷) حکمت حاصلول د ټولو نه اهم کار دی، د نورو څیزونو د حاصلولو سره سره پوهه هم حاصله کړه. (۸) د حکمت عزت کوه او دا به تا لوی کړی. دې ته غاړه ورکړه نو دا به تا عزتمند کړی. (۹) دا به ستا سر د فضل سهرې سره ښائسته کړی او د شان او شوکت تاج به در په سر کړی.“ (۱۰) زما زویه، ما ته غوږ شه. زه چې درته څه وایم هغه کوه، نو په دې کولو سره به ستا عمر اوږد شی. (۱۱) ما درته د عقل او حکمت لارښودنه وکړه او په نېغه لار مې روان کړې. (۱۲) کله چې ته گرځي نو ستا پښې به هیڅ څیز نه منع کوی، او کله چې ته منډه وهي نو تیندک به نه خورې. (۱۳) زما نصیحتونه راتینګ کړه او دا مه پرېږده چې ستا نه لار شی. د هغوی ښه حفاظت وکړه ځکه چې دا ستا ژوندون دی. (۱۴) د شریرانو په لار کښې خپل قدم مه ږده او مه

د بدکارانو په لار تلل کوه. (۱۵) د هغوی د لارو نه ځان وساته، د هغوی په لار مه ځه، د هغوی د لارو نه راوگرځه او په خپله لار روان اوسه. (۱۶) ترڅو پورې چې دوی غلط کار نه وی کړي تر هغې خوب نه ورځي، ترڅو پورې چې دوی چا ته تیندک نه وی ورکړي نو دوی تر هغې پورې آرام نه کوی. (۱۷) هغوی د شرارت روتی خوری او د فساد نه پک مې څښی. (۱۸) د صادقانو لار د سحر د رڼا په شان ده، تر هغې ځلیږي او لا نوره هم زیاتېږي ترڅو چې د ورځې رڼا نه وی رابښکاره شوی. (۱۹) خو د بدکارانو لار لکه د تورې تیارې په شان ده، دوی په دې نه پوهیږي چې په څه باندې یې تیندک وخوړلو. (۲۰) زما زویه، زه چې درته څه وایم هغې ته توجو ورکړه، او په غور سره زما خبرې واوره. (۲۱) دا د خپل نظر نه مه وباسه او په خپل زړه کښې یې دننه وساته. (۲۲) نو دا به هغوی له ژوند ورکړی چې څوک یې پیدا کوی، او د هغوی ټول وجود له به صحت ورکړی. (۲۳) د هر څه نه اول د خپل زړه خیال ساته، ځکه چې دا د ژوند د هدایت سرچینه ده. (۲۴) د خپلې خولې نه ټکی لرې کړه، او دوکه مارې خبرې د خپلو شونډو نه لرې کړه. (۲۵) په غور سره مخامخ نېغ گوره، او خپل نظر نېغ وساته. (۲۶) او د خپلو قدمونو دپاره لاره هواره کړه، نو بیا به ستا ټوله لار مضبوطه وی. (۲۷) ښی او گس طرف ته مه تاوېږه، او خپلې پښې د شرارت نه وساته.

د زنا نه ځان ساتل

۵ (۱) زما زویه، زما پوهې ته توجو ورکړه، او زما د حکمت خبرو ته ښه غوږ ونیسه. (۲) نو بیا به ته تمیز حاصل کړي، او ستا شونډې به علم او حکمت محفوظوی. (۳) ځکه چې د زناکارې ښځې د شونډو نه شات راڅاڅی. او د هغې خبرې د تېلو نه زیاتې نرمې دی، (۴) خو په آخر کښې هغه د گنډیر په شان ترڅه، او د دوه مخیزې توري په شان تیره ده. (۵) د هغې پښې د مرگ په طرف روانې دی، او د هغې قدمونه سیدها د قبر طرف ته لارښودنه کوی. (۶) هغه د ژوند د لارې په حقله سوچ نه کوی، د هغې لارې کړې وړې دی، خو هغه پرې نه پوهیږي. (۷) نو بیا اوس زما زویه، ما ته غوږ ونیسه. او

زۀ چې درته خۀ وایم نو د هغې نه مۀ اوړه. (۸) د داسې ښځې نه ځان لرې ساته. او چې د هغې د کور دروازې ته هم ورنزدې نۀ شی (۹) هسې نه چې خپل عزت نورو ته ورکړې او بې عزته شې. او د خپل ژوند واگې د ظالمانو رحم و کرم ته وسپارې، (۱۰) هسې نه چې پردی ستا په مال مزې وکړی، او ستا د ژوند محنت د بل چا کور مالا مال کړی. (۱۱) او د خپل عمر په آخر کښې به تۀ زیږگی او فریادونه کوې، هرکله چې ستا غوښې او بدن خوړین شی، (۱۲) نو تۀ به وواږي، ”ما د اصلاح نه څومره نفرت کولو. او څومره به زما زړۀ اصلاح کول رټل، (۱۳) ما به د خپلو اُستازانو تابعدارۍ نۀ کوله، او نۀ به مې خپلو لارښودونکو ته غوږ نیولو. (۱۴) نو زۀ د تباهی په غاړه ولاړ یم، او په ډېرو خلقو کښې وشرمېدم.“ (۱۵) د خپلې ذخیرې اوبۀ څښه، او صرف د خپلې ښځې سره کوروالۍ کوه لکه څنگه چې د خپل کوهۍ نه روانې اوبۀ څښې. (۱۶) دا مناسب ده چې ستا چینې په کوڅو کښې، او ستا د اوبو لختی په چوکونو کښې وبهیري؟ (۱۷) نو دا دې یواځې ستا وی، کله دې هم د پردو سره شریک نۀ شی. (۱۸) ستا چینې دې برکتی شی، د خپلې ښځې سره خوشحاله اوسه چې ستا په ځوانۍ کښې ورسره واده شوۍ وو، (۱۹) چې هغه د یوې ښکلې مینه ناکې او مهربانه هوسۍ په شان ده نو د هغې د بدن ښکلا دې تا معمور کړی، او تۀ دې هر وخت د هغې د مینې غلام یې. (۲۰) زما زویه نو تۀ دې ولې د یوې زناکارې ښځې په مینه کښې راگېر یې؟ او تۀ ولې د بل سړی د ښځې سره یو ځای کېږي او غاړه غټۍ کېږي؟ (۲۱) نو د انسان په ټولو لارو د مالک خدای نظر دۍ، او هغه په خپله د هغۀ د ټولو لارو څارنه کوی. (۲۲) د شریر شرارت هم د هغۀ دپاره دام دۍ. او د هغۀ د گناه رسی هغه کلک رانیسی. (۲۳) هغه به د خپل تربیت د کموالی په وجه مړ شی، او د خپل کم عقلتوب په سبب بې لارې شوۍ دۍ.

د بل چا د قرض ضمانت مۀ کوه

۶ (۱) زما زویه، کۀ چرې تا د خپل گاونډی دپاره په ضمانت کښې خۀ اېښی وی، او

يا تا د بل چا د قرض د ورکولو وعده کړې وی، (۲) که تۀ چرې د خپلو خبرو په وجه په لټ کښې راگېر شوې يې، او په دام کښې د خپلې خولې د لاسه راگېر شوې يې، (۳) نو بيا زما زويه، په دې کولو سره تۀ د خپل گاونډي په لاسونو کښې پرېوتې، نو د هغه د دام نه د خلاصېدو دپاره، هغه له ورشه او خپل ځان کمزورې کړه او هغه ته منت زاری وکړه چې هغه تا د دې ذمه واری نه آزاد کړی. (۴) زر ورشه مۀ اودۀ کپړه او خپلې سترگې مرغی مرغی کېدو ته مۀ پرېرده. (۵) نو خپل ځان لکه د هوسۍ په شان د ښکاری نه او لکه د مارغۀ په شان خپل ځان د ښکاری د جال نه آزاد کړه. (۶) ناراسته خلقو مېړو ته وگورئ، او د هغوی په چال چلن باندې غور وکړئ او هوښیار شئ. (۷) دوی نۀ مشر لری، او نۀ څوک آفسر او نۀ حکمران لری، (۸) خو دوی په اوږی کښې خپل خوراک راټولوی، او خپل ځان دپاره خوراک په لو کښې راجمع کوی. (۹) خو تۀ ناراسته سړیه ترڅو پورې به پروت يې؟ او تۀ به کله د خوب نه راپاڅي؟ (۱۰) تۀ وائي، ”لږ وخت دپاره به اودۀ شم، او سترگې به پټې کړم، لږ به خپل لاسونه راغونډ کړم او آرام به وکړم.“ (۱۱) نو بيا به غریبی او نیستی د وسله بند ډاکو په شان په تا باندې حمله وکړی. (۱۲) بدمعاشان او کمینه خلق، ټوله ورځ تش دروغ وائي. (۱۳) هغوی سترگې وهی او ستا د دوکه کولو دپاره په پښو او گوتو اشارې کوی، (۱۴) د هغوی کارۀ زړونه خرابې منصوبې جوړوی، نو دغه شان هغوی تل په هر ځای کښې سرخوږې پېدا کوی. (۱۵) نو په هم دې وجه په داسې کس باندې ناگهانی افت راځی، او ناگهانه به هغه ټوټې ټوټې شی او بيا به د جوړېدو نۀ وی. (۱۶) شپږ څیزونه دی چې مالک خدای ترې نه نفرت کوی بلکې اووۀ څیزونه دی چې مالک خدای هغه نۀ شی برداشت کولې، (۱۷) مغروره سترگې، دروغزنه ژبه، هغه لاسونه چې بې گناه وینه تویوی، (۱۸) هغه زړۀ چې بدې منصوبې جوړوی، هغه پښې چې د شرارت طرف ته منډې وهی، (۱۹) دروغزن گواه څوک چې دروغ وائي، او هغه کس چې د خاندان په مینځ کښې سرخوږې پېدا کوی.

د زنا خلاف خبردارۍ

٢٠) زما زويه، د پلار په حُكمونو عمل كوه، او د خپلې مور لارښودنه مه هېروه. (٢١) د هغوى خبرې تل دپاره په خپل زړه كښې يادې ساته، او د هار په شان يې په خپله غاړه كښې گرځوه. (٢٢) هركله چې ته روان يې نو هغه به ستا رهنمائي كوى، او كله چې اوډه يې نو هغه به ستا حفاظت كوى، هركله چې راويښ شي، نو هغه به درته مشوره دركوى. (٢٣) نو د هغوى حُكمونه پيوه ده او د هغوى هدايت رڼا ده، او د هغوى اصلاح د ژوندون لار ده. (٢٤) دا به تا د بدكاره ښځو نه ساتي، او د زناكارو ښځو د نرمو خبرو نه به دې ساتي. (٢٥) د هغوى په ښائست خپل زړه مه بائيله، او نه چې د هغې سترگې وهل تا راگېر كړي. (٢٦) يوه كنجره ته د يوې روتې په قيمت اخستې شي، خو د بل سړى د ښځې سره زنا به ستا د ژوند په قيمت وي. (٢٧) څوك په خپله جولى كښې بل شوى اور د كپړو سوزېدلو نه بغير اوچتولې شي څه؟ (٢٨) څوك په گرمو سكروټو باندې بغير د پښو پولې كېدو او سوزېدو نه گرځېدلې شي څه؟ (٢٩) نو دا كس هم د هغه چا په شان دې څوك چې د بل چا د ښځې سره ځملى، څوك هم چې د هغې سره زنا كوى نو د سزا نه به خلاص نه شي. (٣٠) خلق هغه غل ته سپك نه گورى څوك چې د خپلې لوږې د ختمېدو دپاره غلا كوى، (٣١) خو كه هغه گېر شي، نو هغه به اووه چنده وركوى، كه څه هم د هغه د كور په ټول سامان يې قيمت پوره كيږي. (٣٢) خو كه يو سړى زنا كوى نو هغه بې حده كم عقل دى، ځكه چې هغه خپل ځان تباه كوى. (٣٣) هغه به وهل وخورى او بې عزته به شي، او دا شرم به هيڅكله د هغه نه اخوا نه شي. (٣٤) نو غېرت به يې د خاوند قهر راوپاروى او په بې رحمۍ سره به خپله بدله اخلي. (٣٥) هغه به د دې په بدل كښې معاوضه نه قبلوى او هغه به رشوت هم رد كړى كه څومره پېر هم وي.

د بدكارو ښځو په حقله خبردارۍ

۱) زما زويه، زما خبرې ځان سره وساته او زما احكام خپل ځان سره حفظ كړه.

۲) زما په حكمونو عمل كوه، نو ته به ژوندې پاتې شې. زما د تعليماتو داسې حفاظت

وكړه لكه څنگه چې د سترگې د گاتې كوي. ۳) هغه د خپلو گوتو سره ونېلوله او د

خپل زړه په تخته يې وليكه. ۴) حكمت ته ووايه چې، "ته زما خور يې،" او پوهې ته خپل

نزدې رسته دار ووايه. ۵) دوى به تا د زناكارې بڼې سره د تعلق نه وساتي، او هم به

دې دوى د زناكارې بڼې د دوكه كوونكو خبرو نه وساتي. ۶) يو ځل ما د خپل كور د

كركې د جالې نه بهر وكتل، ۷) نو ما څه ساده ځوانان وكتل، نو د دوى په مينځ كښې

مې يو كم عقل ځوان د نظر لاندې راغې. ۸) نو هغه د هغې د كور سره په نزدې كوڅه

كښې روان وو، كومه لار چې د هغې كور ته تلې وه، ۹) د ما بڼام په وخت كښې، تياره

خوره شوه او شپه شروع شوه. ۱۰) نو بيا يوه بڼه بهر راغله چې د هغه سره ملاو شى.

هغې د كنجرتوب جامې اغوستې وې، او په غلط خيال سره چې هغه دوكه كړى. ۱۱)

هغه بې شرمه او بې حيا بڼه وه چې ټوله ورځ هواگيره گرځېدله. ۱۲) هغه تل په كوڅو،

او په چوكونو كښې گرځي، او د بڼار په هر گوټ كښې ولاړه وى. ۱۳) هغې هغه له غاړه

وركړه او بڼكل يې كړو، او په خپلو بې شرمو سترگو سره يې هغه ته وويل، ۱۴) "نن ما

كره د قربانۍ غوښه ده او ما خپل نذر پوره كړو. ۱۵) نو زه بهر راووتلم چې تا سره ملاو

شم، ما ستا لټون كولو او ته راته ملاو شوې. ۱۶) ما په خپل كټ باندې د مصر

رنگارنگ د لټې څادرونه اچولي دي. ۱۷) ما په خپل كټ باندې د مړ چير، غود او

دارچينۍ خوشبو لگولې ده. ۱۸) راځه چې تر سحره پورې په مينه كښې ډوب شو. او د

يو بل د مينې نه خوند واخلو. ۱۹) ځكه چې زما خاوند په كور كښې نشته. هغه په لرې

سفر باندې تلې دى. ۲۰) هغه خپل جيب د پېسو نه پك كړې دى، او د دې مياشتې تر

آخره به واپس نه راځي. ۲۱) نو په نرمو خبرو سره يې هغه غلط كړو، او د هغې پستو

خبرو وغلولو. ۲۲) نو هغه سمدستې هغې پسې د يو داسې غوږۍ په شان روان شو لكه

چې حالبدو له روان وى، لكه چې هوسۍ په دام كښې ونېښلى ۲۳) ترڅو چې يو غشۍ د

هغه زړه غوڅ كړى. هغه د يو داسې مارغه په شان وو چې د دام طرف ته منډې وهى،

هغه ته پته نه وی چې هغه به د ژوند نه لاس ووينځي. (۲۴) نو بيا زما زامنو، ما ته غوږ ونيسئ، زه چې درته څه وایم نو هغې ته توجو وکړئ. (۲۵) خپل زړه ته اجازت مه ورکوه چې د داسې ښځې طرف ته مائل شي، او يا د هغې په غلطو لارو روان شي. (۲۶) هغه د ډېرو کسانو د تباهي سبب شوې ده او د بې شمېره کسانو د مرگ سبب شوې ده. (۲۷) د هغې کور د قبر طرف ته لار ده، او دا د مرگ دالان ته لارښودنه کول دي.

د پوهې آواز

۸ (۱) غوږ شي. ولې پوهه آوازونه نه کوي څه؟ پوهې خپل آواز نه دې پورته کړي څه؟ (۲) هغه په اوچتو ځايونو د لارې په خوا کښې، او چرته چې لارې په خپلو کښې ملاوېږي ولاړه وي. (۳) هغه ښار ته د ننوتو او راوتو دروازو په خوا کښې ولاړه وي او په زوره چغې وهي، (۴) ”اے خلقو زه تاسو ټولو ته آواز کوم، او په زمکه باندې ټولو انسانانو ته آواز کوم. (۵) اے ساده خلقو، احتياط زده کړئ، اے بې وقوفو. عقل حاصل کړئ. (۶) غوږ شي. ما سره ستاسو دپاره اعلى خبرې دي، او زه چې شونډې پرانيزم نو هغه څه وایم څه چې صحيح وي. (۷) زما خوله هغه څه وائی څه چې رښتيا وي، ځکه چې زما شونډې د دروغو نه نفرت کوي. (۸) زما د خولې ټولې خبرې صحيح دي، يو خبره يې هم کړه يا د دوکې نه ده. (۹) هوښيار په دې پوهېږي چې زما ټولې خبرې ټيک دي، چا سره چې علم وي هغه ته پته وي چې دا صحيح دي. (۱۰) د سپينو زرو په ځای زما لارښودنې غوره کړئ، او د خالص سرو زرو نه علم خوښ کړئ. (۱۱) ځکه چې حکمت د قيمتي کانيو نه هم گران دے، او ستا د خوښې يو څيز هم د دې برابر نه دے. (۱۲) زه حکمت د پوهې سره يو ځای اوسېږم، او ما سره علم او تمیز شته. (۱۳) د مالک خدای نه ویرېدل دا دی چې د بدی نه نفرت وکړئ، زه د غرور، کبر او غلط چال چلن او بدو خبرو نه نفرت کوم. (۱۴) ښې مشورې او تمیز ورکول زما کار دے، زه پوهه او طاقت لرم. (۱۵) زما په وجه بادشاهان حکومت کوي او حکمرانان منصفانه قانون

جوړوی. (۱۶) زما په وجه شهزادگان حکومت کوی، او ټول صادق حکمرانان څوک چې په زمکه حکومت کوی. (۱۷) زه د هغه چا سره مینه کوم څوک چې ما سره مینه کوی، او څوک چې زما لټون کوی نو ما بیامومی. (۱۸) ما سره مال او عزت دے، تر پېر وخته دولت او صداقت دے. (۱۹) زما مېوه د سوچه سرو زرو نه ښه ده، او زما پېداوار د خالصو سپینو زرو نه بهتر دے. (۲۰) زه د صداقت په لاره روان یم، او د انصاف په لارو عمل کوم، (۲۱) څوک چې ما سره مینه کوی په میراث کېنې ورته دولت ورکوم، او د هغوی خزاني به پکې کړم. (۲۲) مالک خدای د هر څه نه وړاندې چې نور څه پېدا کړي، د ټولو نه اول یې زه پېدا کړم. (۲۳) زه یې د ازل نه مقرر کړې وم، د دې نه مخکېنې چې دُنیا لا پېدا شوې هم نه وه. (۲۴) کله چې لا سمندر نه وو زه پېدا شوې وم، کله چې لا د چینو اوبه نه وې روانې شوې. (۲۵) مخکېنې د دې نه چې لا غرونه او غونډۍ په خپل ځای نه وو ولاړ زه پېدا شوې وم، (۲۶) د هغې نه وړاندې چې لا خدای پاک زمکه او د هغې پټی او لا نه یې د دُنیا خاوره پېدا کړې وه چې زه پېدا وم. (۲۷) زه هلته وم هر کله چې هغه آسمان په خپل ځای ودرولو، او کله چې یې د سمندر په مخ د فضا لهرونه خواره کړل، (۲۸) کله چې هغه بره وریځ مقرر کړه او کله چې د سمندر د پکولو دپاره چینې جوړې کړې، (۲۹) او کله چې هغه سمندر ته حد مقرر کړو، ترڅو چې اوبه د هغه د حکم نه یو قدم هم زیات وانه خلی، او کله چې هغه د زمکې بنیادونه کېښودل نو زه هلته وم. (۳۰) زه د هغه په څنګ کېنې وم څوک چې د ټولو نه ښه ګلکار دے، زه هره ورځ د هغه د خوشحالی سبب وم، او ما تل د هغه په حضور کېنې خوشحالی کوله، (۳۱) زه د هغه په ټوله دُنیا کېنې پېره خوشحاله وم، او د انسانانو نه مې خوشحالی حاصلوله. (۳۲) نو اوس اے زما زامنو، ما ته غوږ ونیسئ، مبارک دی هغوی څوک چې زما په لارو عمل کوی. (۳۳) زما تعلیماتو ته غوږ شی او هوښیار شی، دا مه نظر انداز کوئ. (۳۴) مبارک دے هغه څوک چې ما ته غوږ نیسي، چې روزانه زما په دروازه کېنې ولاړ وی، او زما په دروازه کېنې انتظار کوی. (۳۵) ځکه چې څوک ما ومومی نو هغه ژوند مومی، او د مالک خدای رضا حاصلوی. (۳۶) خو څوک چې ما نه حاصلوی خپل ځان ته نقصان

ورکوی، هر څوک چې زما نه نفرت کوی نو هغه د مرگ سره مینه کوی.

د کم عقلو دپاره د پوهې دعوت

۹

- ۱ پوهې خپل کور جوړ کړی دی، او خپل ځان دپاره یې اووه ستنې تراشلې دی.
- ۲ هغې خپله غوښه تیاره کړې ده او مې یې یو ځای کړی دی، او دسترخوان یې هم
- خور کړی دی. ۳ هغې خپله وینځه ورولبړله او هغه د ښار د اوچتو ځایونو نه
- آوازونه کوی. ۴ څوک چې ساده گان وی هغوی ټول دې دلته راشی. او هغه هغوی
- ته وینا کوی څوک چې ناپوهه وی، ۵ راشی، زما خوراک وخورئ او هغه مې
- وڅښی کوم چې ما گډ کړی دی. ۶ خپله ساده لار پرېږدئ نو تاسو به ژوندی پاتې
- شئ، او د پوهې په لار تلل وکړئ. ۷ هر څوک چې د مسخره کوونکي اصلاح کوی نو
- د خپلې بې عزتۍ دعوت ورکوی، هر څوک چې د شریر د شرارت نه ممانعت کوی، نو
- خپل ځان به سپک کړی. ۸ نو ته کله هم د مسخره کوونکي رتبه مه کوه هغه به ستا نه
- نفرت کوی، هوښیار ته تنبیه ورکړه هغه به تا سره مینه کوی. ۹ هوښیار ته لارښودنه
- وکړه نو هغه به نور هم هوښیار شی، صادق ته تعلیم ورکړه نو هغه به د دې نه نور تعلیم
- هم زده کړی. ۱۰ د مالک خدای یره د حکمت شروع ده، د مقدس ذات پېژندگلو د
- پوهې اصلیت دی. ۱۱ نو زما په وجه به ستا د ژوند ورځې پیرې شی، او ستا د عمر
- سره به نور کلونه سېوا شی. ۱۲ که چېرې ته حکمت لرې نو هغه به تا له فائده درکړی،
- او که ته مسخره کوونکې یې نو صرف تا ته به د هغې نقصان ملاو شی. ۱۳ کم عقله
- ښځه سرتېزه وی، هغه بې ادبه او بې علمه وی. ۱۴ د هغې کور د ښار په لور ځای کېږي
- دی. د دروازې سره ناسته وی، ۱۵ او څوک چې په خپله لاره سیدها تېرېږي نو هغوی
- ته آوازونه ورکوی. ۱۶ اې ساده خلقو ټول دلته راشی. هغه ټولو ناپوهو ته وینا کوی،
- ۱۷ د غلا اوبه خوږې وی، هغه روتی چې په پټه خوړلې شی خوندوره وی. ۱۸ خو
- دوی لږ هم په دې نه پوهیږي چې د هغې ښځې په کور کېږي صرف مرگ دی، څوک هم

چې د هغې په کور کېنې مېلمانه شوی دی نو هغوی اوس د تورو خاورو لاندې دی.

د حضرت سلیمان متلونه

۱۰. دا د سلیمان متلونه دي، یو هوښیار زوی خپل پلار له خوشحالی ورکوی،
خو کم عقل زوی خپلې مور له غم ورکوی. (۲) د حرام مال دولت هیڅ اهمیت نشته،
خو صداقت د مرګ نه خلاصون ورکوی. (۳) مالک خدای صادق اوږی کېدو ته نه
پرېږدي، خو د بدکارانو ارمان رد کوی. (۴) ناراسته لاسونه یو انسان غریبوی، خو
محنتی لاسونه انسان مالداره کوی. (۵) څوک چې په گرمۍ کېنې فصل راټولوی هغه
هوښیار زوی دی، خو هغه زوی څوک چې د لو په وخت کېنې خوب کوی د شرم
باعث دی. (۶) برکت د صادق د سر تاج دی، خو بدعمله په خپلو چالاکه خبرو سره
خپل شرارت پټوی. (۷) د نېکانو یادول د برکت سبب ګرځي، خو د بد کاره نوم به فنا
شي. (۸) هوښیاران په نصیحت خوشحالیږي، خو بې وقوفه کړتن به تباہ شي. (۹) نېک
انسان به په امن کېنې ګرځي، خو هغه څوک چې کړې لارې اختیاروی، د هغه کارونو نه
به خلق خبر شي. (۱۰) هغه څوک چې په ټګۍ سره سترګې وهي نو د تکلیف باعث کیږي،
او په بې فکره خبرو سره به کم عقل تباہ شي. (۱۱) د صادق خوله د ژوند چینه ده، خو
بدعمله په خپلو چالاکه خبرو سره خپل شرارت پټوی. (۱۲) نفرت شر جوړوی، خو مینه
په ټولو بدو پرده اچوی. (۱۳) د هوښیار په شونډو کېنې پوهه موندلې کیږي، خو د ناپوهه
دپاره چوکه وی. (۱۴) هوښیاران خپل علم ذخیره کوی، خو د کم عقل فضول خبرې
تباہي ته دعوت ورکوی. (۱۵) د مالداره مال دولت د هغه دپاره قلعه ده، خو غربت د
غریب دپاره تباہي ده. (۱۶) د صادق ګټه هغه له ژوند ورکوی، خو د بدکاره ګټه هغه د
ګناه طرف ته بوځي. (۱۷) هغه څوک چې اصلاح قبلوی د ژوند په لاره ځي، خو هر هغه
څوک چې اصلاح کول نه مني نو خپل ځان بې لارې کوی. (۱۸) هغه څوک چې خپل
نفرت پټوی نو هغه دروغزن دی. څوک چې د نورو غېبت کوی هغه کم عقل دی. (۱۹)

هرکله چې خبرې پيرې وی نو هلته گناه هم موجوده وی، خو څوک چې خپله ژبه قابو ساتي هوبسيار دے. (۲۰) د صادق ژبه خالص سپين زر وی، خو د بدکاره زړه بې اهميته وی. (۲۱) د صادق د خولې کلام پېرو خلقو له فائده ورکوي، خو کم عقل د ناپوهۍ په وجه مړ شي. (۲۲) د مالک خدائ برکت انسان مالداره کوي، او په کښې هيڅ قسم غم نه سېوا کوي. (۲۳) کم عقل د غلط کار نه خوند اخلي، خو هوبسيار سرې د حکمت نه خوند اخلي. (۲۴) د کوم شي نه چې بدکاره پريږي نو هم هغه به يې راگېر کړي، خو صادق چې د کوم شي خواهش وکړي هغه به ورله ورکړي شي. (۲۵) هرکله چې طوفان راشي نو بدکاره جارو کړي، خو صادق به د تل دپاره قائم وي. (۲۶) لکه څنگه چې سرکه غاښونه برېښوي او لوگي سترگي ترخوي، نو دغه شان ناراسته د خپل مالک دپاره دے. (۲۷) د مالک خدائ يره عمر اوږدوي، خو د شرير عمر به لنډ وي. (۲۸) د صادق اُميد خوشحالي ده، خو د بدکاره طمع به پوره نه شي. (۲۹) د مالک خدائ لارې د صادقانو پناه گاه وي، خو د هغه خلقو دپاره تباھي وي څوک چې بدکارونه کوي. (۳۰) صادق به کله هم د بېخ نه ختم نه شي، خو بدکاره به په زمکه پاتې نه شي. (۳۱) د صادق د خولې نه د عقل او حکمت خبرې راوځي، خو کږه ژبه به پرې کړي شي. (۳۲) د صادق شونډې په دې پوهيږي چې کومه خبره د منلو او په ځای ده، خو د بدکاره د خولې نه صرف غلطې خبرې راوځي.

۱۱ (۱) مالک خدائ د تلې د غلط استعمال نه نفرت کوي، خو هغه په صحيح ناپ تول خوشحاليږي. (۲) کله چې په انسان کښې غرور راشي نو په هغه رسوائی راشي، خو د عاجزۍ سره حکمت راځي. (۳) د صادقانو ايمانداري د هغوي لارښودنه کوي، خو بې ايمانه په خپلې بې ايماني تباھ دي. (۴) د عدالت په ورځ به مال دولت په کار نه راځي، خو صداقت به ستاسو ژوند بچ کړي. (۵) د صادقانو صداقت د هغوي لار سموي، خو بدعمله به د خپلې بدعمرۍ لاندې راگېر شي. (۶) د صادقانو صداقت هغوي بچ کوي، خو بې ايمانه خپل لالچ کښې گېر شي. (۷) کله چې يو بدعمله مري، د هغه اُميد ختم

شی. هر څومره اُمیدونه چې هغه د خپل مال د طاقت نه لری هغه پناه شی. (۸) صادق سرپه د تکلیفونو نه خلاص وی، او دا تکلیفونه د هغوی په ځای په بدعمله خلقو باندې راځی. (۹) په خپلو خبرو سره کافر خپل ګاونډیان تباہ کوی، خو صادق به د خپل علم په ذریعه بچ شی. (۱۰) کله چې صادقان برکتی شی نو ټول ښار په هغوی خوشحالی کوی، او کله چې بدعمله هلاک شی نو د خوشحالی چغې راوچتې شی. (۱۱) د صادقانو د برکت په وجه ښار آبادیږی، خو د بدعمله په خبرو هغه تباہ کیږی. (۱۲) هغه څوک چې کم عقل وی نو خپل ګاونډی ته سپک ګوری، خو هوښیار او پوهه سرپه خپله ژبه قابو کښي ساتی. (۱۳) غیبت کوونکي د نورو راز خوروی، خو قابل اعتماد کس راز پټ ساتی. (۱۴) خو بغیر د رهنمایی نه په یو قوم باندې زوال راځی، خو ډېر مشوره ورکوونکي کامیابی یقینی کوی. (۱۵) که چرې څوک د یو ناپېژندګلو کس ضمانت وکړی نو په یقین سره به دا کس تاوانی شی، او که څوک چا ته د ضمانت لاس ورنه کړی نو هغه به بچ پاتې شی. (۱۶) یوه رحمدله ښځه عزت او احترام ګټی، خو بې رحمه سړی مال دولت ګټی. (۱۷) یو رحمدله کس خپل ځان ته فائده ورکوی، خو ظالم سرپه خپل ځان په تکلیفونو کښي راګېږوی. (۱۸) بدکاره سرپه په دوکه مال ګټی، خو هغوی څوک چې د صداقت کرونده کوی نو حقیقی اجر به ومومی. (۱۹) رښتیني صادق سرپه به ژوندی پاتې شی، خو هغوی څوک چې شرارت کوی نو خپل مرګ ته روان دی. (۲۰) مالک خدای د هغوی نه نفرت کوی د چا زړونه چې کاره وی، خو هغه د هغوی سره مینه کوی د چا چال چلن چې بې داغه وی. (۲۱) په دې یقین وکړئ، چې بدکاران به بې سزا پاتې نه شی، خو هغوی څوک چې صادقان دی هغوی به آزاد وی. (۲۲) د تمیز نه بغیر یوه ښکلي ښځه داسې وی لکه د سرو زرو نټکي چې د خنزیر په پوزه وی. (۲۳) د نېکانو اُمیدونه په ښه څیزونو سره سر ته رسیږی، خو د بدکارانو اُمید صرف د غضب په طرف وی. (۲۴) یو کس چې سخاوت کوی، نو نور هم مالداره کیږی، خو یو بل کس چې کنجوس وی نو نور به هم غریب شی. (۲۵) یو سخی سرپه به مالداره شی، او یو کس چې نور تازه کوی نو په خپله به هم تازه شی. (۲۶) خلق د هغه چا نه نفرت کوی څوک چې د ګراني دپاره

غله ذخيره كوى، خو د هغه چا خير غواړى څوك يې چې خرڅوى. (٢٧) كه چرې ته
 خير غواړې نو ته به خير ومومې، خو شر هغه چا ته ورسېږي څوك يې چې لتون كوى.
 (٢٨) څوك چې په خپل دولت باندې اعتبار كوى نو هغه به پرېوځى، خو صادقان به د
 شنو پاڼو په شان تازه وي. (٢٩) څوك چې د خپل خاندان دپاره مصيبت پېدا كوى نو په
 ميراث كېنې به ورته هوا پاتې شي، او كم عقل به د هوبښيار نوكر وي. (٣٠) د صداقت
 مېوه د ژوندون ونه ده، خو هوبښيار سرې زړونه گټي. (٣١) كه چرې صادقانو ته په
 زمكه د دوى د كردار اجر ملاوېږي، نو د بدعمله او گناهكارانو به څه حال وي؟

١٢ (١) څوك چې اصلاح سره مينه لري هغه د پوهې سره مينه لري، خو چې څوك
 اصلاح نه نفرت كوى هغه كم عقل دى. (٢) مالِك خُداى د ښه سړى نه خوشحاله وي،
 خو مالِك خُداى هغه كسان رد كوى چې د بدو منصوبي جوړوي. (٣) انسان د بدعملې
 په ذريعه قائم نه شي جوړېدى، خو د صادقانو جرړه به كله هم نه ختمېږي. (٤) يوه
 پاك لمنه ښځه د خپل خاوند د سر تاج وي، خو يوه بې حيا ښځه د هغه په هډوكو كېنې
 لكه د ناسور په شان وي. (٥) د صادقانو منصوبي د انصاف وي، خو د بدعملو په
 نصيحت كېنې هم دوكه وي. (٦) د بدعمله خلقو خبرې د وينو توپدلو په طمع وي، خو
 د صادقانو خبرې د هغو ژوند بچ كوي. (٧) بدعمله خلق مړه شي او فنا شي، خو د
 صادقانو خاندان كلک ولاړ وي. (٨) د سړى د خپل حكمت په مطابق صفت كيږي،
 خو د خراب ذهن لرونكى سپك كيږي. (٩) دا ښه خبره ده چې انسان عام كس وي او
 نوكر يې وي، په ځاى د دې چې ځان ته څه وائي او د لوږې مري. (١٠) صادق انسان د
 خپلو ځناورو د ضرورتونو خيال ساتي، خو د شرير ښه عمل هم د ظلم نه پك وي. (١١)
 څوك چې په خپله زمكه كېنې محنت كوى نو هغه سره به پېر خوراك وي، خو څوك
 چې بې كاره منصوبو پسې گرځي كم عقل دى. (١٢) بدعمله د بې دينه خلقو د لوټ شوى
 مال خواهش كوى، خو د صادقانو جرړې خورېږي. (١٣) بد كاره سرې په خپلو خبرو
 كېنې راگېر شي، خو صادق انسان د مصيبت نه بچ كيږي. (١٤) انسان د خپلو شونډو په

مېوه په ښه څيزونو مړېږي، لكه څنگه چې د هغه د لاسونو محنت ده له اجر وركوي. (۱۵) كم عقلو ته خپل چال چلن ښه ښكاري، خو هوښيار سرې نصيحت ته غوږ نيسي. (۱۶) كم عقل انسان خپله غصه زر ښكاره كوي، خو هوښيار سرې بې عزتي هم نظر انداز كوي. (۱۷) رښتيني گواه په صداقت سره گواهي كوي، خو دروغژن گواه دروغ وائي. (۱۸) د بې پرواهۍ خبرې د تورې په شان غوځول كوي، خو د عقلمند ژبه پر هرونو له شفا وركوي. (۱۹) رښتيني خبرې د تل دپاره قائمي وي، خو د دروغو مزې لنډ وي. (۲۰) څوك چې د بدو منصوبي جوړوي نو د هغوئ په زړونو كښې دوكه وي، خو خوشحالي د هغه چا دپاره ده څوك چې امن راوړي. (۲۱) صادقانو ته به هيڅ نقصان نه رسيږي، خو بدكاران به د مصيبت نه ډك وي. (۲۲) مالِك خدائ د دروغژونو شونډو نه نفرت كوي، خو هغه د هر هغه چا نه خوشحاله وي څوك چې رښتيني وي. (۲۳) هوښيار خپل علم نه څرگندوي، خو كم عقل خلق خپل جهالت ښكاره كوي. (۲۴) محنتي لاسونه به حكومت كوي، خو ناراستي به دې غلام كړي. (۲۵) اندېښمن زړه انسان لاندې كوي، خو نرمي او د ډاډ خبرې به هغه خوشحاله كړي. (۲۶) صادق انسان په دوستانه كښې احتياط كوي، خو د بدعمله چال چلن يې په غلطه لار بوځي. (۲۷) ناراسته انسان خپل ښكار هم نه پخوي، خو محنتي انسان خپل مال دولت اضافه كوي. (۲۸) د صداقت په لاره كښې ژوندون دے، په دغه لار كښې مرگ نشته.

۱۳

(۱) هوښيار زوئ د خپل پلار تربيت قبلوي، خو يو جاهله انسان ملامتيا ته غوږ نه نيسي. (۲) ښه انسان د خپلې خولې د مېوې نه د ښه څيزونو خوند اخلي، خو د غدارانو زړونه د ظلم كولو خواهش كوي. (۳) څوك چې خپله ژبه په قابو كښې ساتي نو هغه خپل ژوند بچ كوي، خو چې څوك نه ساتي نو هغه به تباه شي. (۴) يو ناراسته كس ډېر څه غواړي خو څه ورته نه ملاوېږي، خو د محنت كوونكي خواهش تر سره كيږي. (۵) صادقان د دروغو نه نفرت كوي، خو د بدعملو كارونه د بې شرمۍ او بې عزتۍ سبب كيږي. (۶) صداقت د نېكو خلقو لارې ساتي، خو شرارت بدعمله تباه كوي. (۷) يو

انسان خپل ځان داسې ښائی چې گنې مالداره دے خو هيڅ هم نه لری، خو يو بل انسان خپل ځان غريب ښائی، خو په اصل کښې پېر زيات مالداره وی. (۸) د يو انسان مال دولت کېدے شی چې د هغه د ژوند فديه ورکړی، خو غريب انسان ته خو څوک دهمکې قدرې هم نه ورکوی. (۹) د صادقانو رڼا پېره ځلېږی، خو د بدعملو پيوه په مړه کېدو ده. (۱۰) غرور صرف لانجه پېدا کوی، خو حکمت په هغوئ کېښې وی څوک چې نصيحت منی. (۱۱) حرام مال دولت به زر ختم شی، خو هغه څوک چې په ورو ورو مال جمع کوی هغوئ به دا اضافه کړی. (۱۲) هغه اُمید چې په وخت پوره نه شی نو زړه بیماروی، خو کوم خواهش چې پوره کېږی نو هغه د ژوندون ونه ده. (۱۳) څوک چې ښه نصيحت ته سپک وگوری هغوئ به نقصانی شی، خو چې څوک د حکم احترام کوی هغوئ ته به اجر ملاو شی. (۱۴) د هوبشيارانو تعليم د ژوند سرچينه وی، کوم چې انسان د مرگ د دامونو نه بچ کوی. (۱۵) ښه پوهه د انسان دپاره عزت پېدا کوی، خو د بې ايمانانو لارې سختې وی. (۱۶) هر هوبشيار سرې کار په حکمت سره کوی، خو کم عقل د خپل جهالت اظهار کوی. (۱۷) يو بدعمله پېغام وړونکے په مصيبت کېښې راگېږېږی، خو اعتمادی پېغام وړونکے د شفا باعث جوړېږی. (۱۸) څوک چې تربيت نظر انداز کوی هغوئ به غريب او شرمنده شی، خو څوک چې نصيحت قبلوی هغه به عزتمند شی. (۱۹) کوم خواهش چې پوره شی نو دا روح دپاره پېر خوږ وی، خو کم عقل د بدکاری د اوږېدو نه نفرت کوی. (۲۰) څوک چې هوبشيارانو سره گرځی هغه هوبشيارېږی، خو د کم عقلو دوستانه نقصان ورکوی. (۲۱) مصيبت په گناهگارو پسې روان وی، خو سوکالی د صادقانو اجر دے. (۲۲) يو ښه انسان د خپل نسل دپاره ميراث پرېږدی، خو د گناهگارو مال دولت صادقانو ته حواله کېږی. (۲۳) د غريب سړی پتی به پېره غله پېدا کوی، خو بې انصافی به دا هر څه جارو کوی. (۲۴) هغه څوک چې خپل زوی نه د تربيت چوکه لرې ساتی هغه د هغه نه نفرت کوی، خو هغه څوک چې ورسره مينه کوی هغوئ يې په تربيت ورکولو کېښې احتياط کوی. (۲۵) صادقان په مړه خېټه پوډی خوری، خو د بدعملو خېټه اوږی وی.

۱) هوبښياره ښځه خپل کور آبادوی، خو کم عقله ښځه يې په خپلو لاسونو

ورانوی. ۲) څوک چې په نېغه لار ځی هغه د مالک خدای نه یرېږی، خو چې څوک په

غلطه لار ځی هغه يې سپک گڼی. ۳) د کم عقل د خبرو نه یو ډنډا جوړه شی چې هغه

وهی، خو د هوبښیارانو خبرې هغوی بچ ساتی. ۴) چرته چې غویي نه وی هلته اخور

خالی وی، خو د غویي د طاقت په وجه ډېر فصل پیدا کیږی. ۵) یو رښتینې گواه

دروغ نه وائی، خو یو دروغژن گواه پوزې وولی. ۶) مسخره کوونکی حکمت لټوی او

هیڅ نه مومی، خو حکمت آسانی سره تمیز دارو له راځی. ۷) د کم عقلو نه لرې اوسه،

ځکه چې ته به د هغه د خولې نه حکمت حاصل نه کړې. ۸) د هوبښیار حکمت دا دے

چې خپلو لارو ته سوچ وکړی، خو د کم عقل کم عقلتوب هغه بې لارې کوی. ۹) کم

عقل خپلې د گناه د تاوان د نذرانې پورې خندا کوی، خو صادقان د مالک خدای رضا

حاصلوی. ۱۰) هر څوک په خپل خفگان ښه پوهیږی، او نور هیڅوک د هغه په

خوشحالی نه پوهیږی. ۱۱) د بدعمله کور به تبا ه شی، خو د صادقانو خېمه به آباده شی.

۱۲) د هر کس په وړاندې یوه لار وی چې هغه ته ښه ښکاری خو په آخر کښې د دې

خاتمه مرگ وی. ۱۳) په خندا کښې هم زړه خفه کیږی او خوشحالی نه وروستو هم

خفگان پاتې شی. ۱۴) بې ایمانان چې د څه حقدار وی هغه به ورته ملاو شی او نېک

انسان ته به د دے د اعمالو په مطابق اجر ملاو شی. ۱۵) یو ساده سپر په هر څه باندې

یقین کوی، خو هوبښیار په هر قدم اوچتولو سوچ کوی. ۱۶) هوبښیار احتیاط کوی او د

غلط کار نه ځان بچ ساتی، خو کم عقل په خپل ځان غاوره وی او د هیڅ پرواه نه کوی.

۱۷) تاوجن خلق کم عقل کارونه کوی، او د چالاکه انسان نه خلق نفرت کوی. ۱۸)

ساده گان په میراث کښې کم عقلتوب پرېږدی، خو هوبښیارانو ته د علم تاج ورپه سر

وی. ۱۹) بدکاره انسانان به د نېکانو په حضور کښې، او شریران به د صادقانو په

دروازو کښې په سجده شی. ۲۰) غریب د هیچا خوښ نه وی، تر دې چې خپل گاونډیان

يې هم نه خوښوی، خو مالداره ډېر دوستان لری. ۲۱) هغه څوک چې خپل گاونډی

سپک گڼی گناه کوی، خو بختور دے هغه څوک چې په غریب رحم کوی. ۲۲) که څوک

بدې ارادې لری، هغه به گمراه شی، که څوک نېکې ارادې لری، هغه به مینه او وفا ومومی. (۲۳) ټول سخت کارونه فائده ورکوی، خو د تشو خبرو په وجه غربت راځی. (۲۴) د هوبنیارانو مال دولت د دوی تاج دی، خو د ناپوهه هار صرف کم عقلتوب دی. (۲۵) یو رېستونې گواه ژوند بچ کوی، خو دروغژن گواه دوکه مار وی. (۲۶) هغه څوک چې د مالک خدای نه یږه کوی هغه به د هغه محفوظه قلعه وی، او د هغه ماشومانو ته به دا پناه گاه وی. (۲۷) د مالک خدای یږه د ژوندون سرچینه ده، کوم چې انسان د مرگ د دامونو نه ساتی. (۲۸) په گڼو خلقو د بادشاه عزت جوړ وی، او د خلقو نشتوالی د شهزاده تباهی ده. (۲۹) صبرناک سرې لویه پوهه لری، خو غصه ناک سرې خپل کم عقلتوب په گوته کوی. (۳۰) پرسکونه زړه بدن له ژوندون ورکوی، خو حسد هیوکی بوسه کوی. (۳۱) څوک چې په غریبانانو ظلم کوی نو دا د هغوی د خالق بې عزتی کوی، خو څوک چې په ضرورتمند رحم کوی د خدای پاک احترام کوی. (۳۲) بدکاران په خپلو بدو عملونو سره خپل ځان تباه کوی، خو تر دې چې صادقان په مرگ کښې هم پناه گاه لری. (۳۳) د هوبنیارانو په زړه کښې حکمت ځای نیسی، خو تر دې چې حکمت په کم عقلو کښې هم خپل ځان ښکاره کوی. (۳۴) صداقت سره قوم عظیم شی او گناه د هر چا دپاره رسوائی ده. (۳۵) بادشاه په هوبنیار نوکر خوشحالیږی، خو هغه څوک چې شرمېدلی کارونه کوی د هغه قهر راوچتوی.

۱۵

(۱) نرم جواب غصه سروی، خو سخته خبره غصه لمبه کوی. (۲) د هوبنیارانو ژبه علم خوندور کوی، خو د بې وقوفه خوله د کم عقلتوب سرچینه ده. (۳) د مالک خدای سترگې هر چرته موجودې دی، هغه ښه او بد دواړو باندې نظر ساتی. (۴) نرمه ژبه د ژوندون ونه ده، خو ټگماره ژبه روح ماتوی. (۵) کم عقل د خپل پلار تربیت ته سپک گوری، خو هر هغه څوک چې اصلاح قبلوی نو هغه هوبنیار دی. (۶) د صادق په کور کښې لویه خزانه وی، خو د بدکاره گټه هغوی ته تکلیف ورکوی. (۷) د هوبنیارانو شونې علم خوروی، خو د بې عقله په زړه کښې داسې څه نه وی. (۸) مالک

خُدائ د بدکارانو د قرباني نه نفرت کوی، خو د نېکانو دُعا هغه خوشحالوی. (۹) مالک خُدائ د بدکارانو د چال چلن نه نفرت کوی، خو هغه د هغوی سره مینه کوی څوک چې صداقت پسې روان وی. (۱۰) د هغه چا به سخت تربیت وشي څوک چې صحیح لاره پرېږدي، څوک چې د اصلاح کولو نه نفرت کوی نو هغه به مړ شي. (۱۱) دا چې عالم ارواح او دوزخ دواړه مالک خُدائ ته ښکاری، نو د انسان زړه به ورته څومره زیات څرگند وي؟ (۱۲) مسخره کوونکی اصلاح نه خوښوی، نو ځکه چې د هوښیارانو سره مشوره نه کوی. (۱۳) خوشحاله زړه مخ شادابه ښائی، خو پرېشانه زړه د انسان روح ماتوی. (۱۴) د هوښیارانو زړه د علم لټون کوی، خو د کم عقل خوله په ناپوهۍ کښي څرېږي. (۱۵) د مظلومانو د ژوند ټولې ورځې خرابې وي، خو خوشحاله زړه هر وخت جشن کوی. (۱۶) د مالک خُدائ په یره کښي لږ آمدن غوره دے، د هغه پېر مال دولت نه چې سکون په کښي نه وي. (۱۷) دال ساګ دې وي خو چې مینې سره وي، که چرګ وي او نفرت ورسره وي نو فائده يې څه ده. (۱۸) غصه ناک سړی صرف لانجه جوړوی، خو صبرناک سړی جنگونه سپړي. (۱۹) د ناراسته لار د ازغو پکه وي، خو د نېکانو لارې لکه د پوخ سړک په شان وي. (۲۰) هوښیار زوی د خپل پلار دپاره د خوشحالي ذریعه ده، خو بې وقوفه خپلې مور ته سپک گوري. (۲۱) کم عقلتوب هغه سړی خوشحالوی څوک چې ناپوهه وي، خو هوښیار سړی په سیدها لار روان وي. (۲۲) چرته چې صلاح مشوره نه وي نو هلته منصوبې ناکامه شي، خو د پېرو مشوره ورکونکو په ذریعه کامیابې حاصلېږي. (۲۳) انسان په مناسب جواب ورکولو خوشحالیږي، په مناسب وخت کښي ټیک خبره کول څومره ښه وي. (۲۴) د هوښیارانو لار هغه بره د ژوندون طرف ته بوځي، چې هغه قبر ته لاندې د تلو نه وساتي. (۲۵) مالک خُدائ د مغرور کور سر د لاندې راغورزوي، خو هغه د کونډې جائیداد محفوظ ساتي. (۲۶) مالک خُدائ د بدو منصوبو نه نفرت کوی، خو هغه په پاکو خبرو خوشحالیږي. (۲۷) لالچی خپل خاندان ته مصیبت ورپه برخه کوی، خو هغه څوک چې د رشوت نه نفرت کوی هغوی به ژوندی پاتي شي. (۲۸) صادقان د جواب ورکولو نه وړاندې سوچ کوی، خو د

بدکاره خوله فساد نولی. (۲۹) مالک خدای د بدعمله خلقو نه لرې وی، خو هغه د صادقانو د عاگانې اوری. (۳۰) روڼ تندې زړه ته خوشحالی ورکوی، او ښه زیرې بدن تازه کوی. (۳۱) هغه څوک چې ښې رڼې ته غوږ نیسی، نو هغوئ به په هوښیارانو کښې وشمیرلې شی. (۳۲) هغه څوک چې تربیت رد کوی د خپل ځان سپکاوې کوی، خو هغه څوک چې تربیت قبلوی نو دې عقلمندی حاصلوی. (۳۳) د مالک خدای یره حکمت پیدا کوی، عاجزی د عزت وړومبې قدم دې.

۱۶

(۱) انسان په خپل زړه کښې منصوبې جوړوی، خو د هغوئ فېصلي مالک خدای کوی. (۲) د انسان په نظر کښې د هغه ټولې لارې هغه ته پاکې ښکاری، خو مالک خدای د هغه نیت آزمائی. (۳) هر یو کار چې ته کوې هغه مالک خدای ته سپاره، نو ستا منصوبې به کامیابې شی. (۴) مالک خدای هر څه د خپل مقصد د پوره کولو دپاره پیدا کړی دی، تر دې چې بدکاران یې هم د تباهی د ورځې دپاره پیدا کړی دی. (۵) مالک خدای د ټولو مغروره خلقو نه نفرت کوی. په دې یقین لرئ چې دوی به بې سزا پاتې نه شی. (۶) د مینې او وفا په ذریعه گناهونه وینځلې کیږي، د مالک خدای یره انسان د بدو کارونو نه بچ کوی. (۷) کله چې مالک خدای د چا د کردار نه خوشحاله وی، نو د هغه دشمنان به هم د هغه په امن کښې اوسیږي. (۸) په صداقت سره لږه گټه ښه ده د هغه پیرې گټې نه چې په بې انصافی وی. (۹) انسان په خپل زړه کښې ځان ته د تگ لاره جوړوی، خو مالک خدای د هغه د قدمونو رهنمائی کوی. (۱۰) د بادشاه خبرې درنې وی، نو په کار دې چې هغه انصاف پټ نه کړي. (۱۱) صحیح تله او ناپ کول د مالک خدای د طرفه دی، هغه د انصاف معیار قائم کړې دې. (۱۲) بادشاهان د غلط کارونو نه نفرت کوی، ځکه چې د هغوئ تخت د صداقت په بنیاد جوړ دې. (۱۳) بادشاهان د رښتینو شونډو نه خوشحالیږي، او هغوئ هغه انسان سره مینه کوی څوک چې رښتیا وائی. (۱۴) د بادشاه غضب د مرگ پیغام دې، خو هوښیار انسان به د هغه قهر سږوی. (۱۵) هر کله چې د بادشاه تندې روڼ وی نو دا د ژوندون زېرمې دې، نو په دې وخت

کښې د هغه رحم داسې وی لکه د سپرلی وړيځې چې باران وروی. (۱۶) د حکمت

حاصلول د سرو زرو نه څو چنده ښه دی، او د عقل حاصلول د سپینو زرو نه څو

چنده ښه دی. (۱۷) د نېکانو لارې د هر قسم غلط کار نه لرې وی. هر هغه څوک چې د

خپلو لارو خیال ساتي نو هغه خپل ژوند بچ کوی. (۱۸) غرور انسان د تباهی طرف ته

بوځی، او د راپرېوتلو نه وړاندې تکبر راځی. (۱۹) د انسان دپاره دا بهتره ده چې عاجز

خویه وی او د مظلومانو سره ناسته پاسته کوی، د دې په ځای چې د مغرورانو په

غنیمتونو کښې شریک شی. (۲۰) هر څوک چې لارښودنو ته توجه ورکړی نو کامیاب به

وی، او بختور دی هغه څوک چې په مالک خدای باور کوی. (۲۱) څوک چې هوښیار

وی هغه تمیزدار گڼلې شی، نرمې خبرې په هدایت کولو کښې ښه اثر کوی. (۲۲) د هغه

چا دپاره حکمت د ژوند سرچینه ده څوک یې چې لری. خو کم عقلتوب د بې وقوفه دپاره

د سزا باعث کیږی. (۲۳) د قابل سړی زړه د هغه خوله قابو کوی، او د هغه کلام موثر

کوی. (۲۴) نرمې خبرې د شاتو د گبین په شان وی، د ځان دپاره خوږې او د هډوکو

دپاره درمان وی. (۲۵) یوه داسې لار شته چې انسان ته صحیح ښکاری، خو په آخر کښې

هغه د مرگ طرف ته تلې وی. (۲۶) د مزدور لوږه هغه په کار لگیا کوی، ځکه چې هغه

خپله لوږه ختمول غواړی. (۲۷) بدعمله داسې کار لټوی چې نورو ته ترې نه تکلیف

ورسیږی، د هغوئ خبرې هم سوزونکې اور وروی. (۲۸) بدکاره انسان لانجه جوړوی،

چغلوږ نږدې دوستان په خپلو کښې جدا کوی. (۲۹) ظالمان خپل دوستان بې لارې کوی

او د تباهی طرف ته یې بوځی. (۳۰) هر هغه څوک چې سترگې وروځې وهی هغه کږې

وږې منصوبې جوړوی، او څوک چې خپلې شونې مروړی نو هغه په غلطو منصوبو

سر شوی وی. (۳۱) سپین وېښته د عزت تاج دی، کوم چې د صداقت د ژوندون نه

حاصلیږی. (۳۲) صبرناک انسان د یو طاقتور سپاهی نه بهتر دی، څوک چې په خپله

غصه قابو ساتی، د هغه چا نه بهتر دی چې یو ښار فتح کوی. (۳۳) انسان خو مېدان ته

چکه ولی، خو د هر چا فېصله د مالک خدای په لاس کښې وی.

۱) د سکون سره سپوره روټۍ بهتره ده د هغې کور نه چې په کښې ښه

خوراکونه د لانجو سره وی. ۲) یو هوښیار نوکر به د مالک په شرمېدلی زوی باندې

حکم چلوی، او په میراث کښې به ورته حصه هم لکه د یو ورور په شان ملاو شی. ۳)

سره زر او سپین زر په اور معلومولې شی، خو زړونه مالک خدای معلوموی. ۴)

بدکاره انسان خرابو خبرو ته غوږ نیسی او دروغژن غېټ ته توجو ورکوی. ۵) هر هغه

څوک چې په غریبانانو پورې خندا کوی، نو د هغه د خالق بې عزتی کوی او هر هغه

څوک چې د چا په بدبختۍ خوشحالیږي نو دې به هم بې سزا پاتې نه شی. ۶) نمسی د

خپلو مشرانو دپاره تاج وی، او ماشومان په مور پلار فخر کوی. ۷) که هوښیارې

خبرې د یو کم عقل دپاره نامناسبه وی، نو د یو بادشاه دپاره به دروغژنې شونېږې څومره

نامناسبه وی. ۸) رشوت د ورکوونکي دپاره د جادو په شان وی، ځکه هغه چې هر څه

کوی نو کامیابیږي. ۹) هر هغه څوک چې د نورو خطاګانې معاف کوی نو مینې ته وده

ورکوی، خو هر هغه څوک چې یوه خبره بار بار تکراروی نو نزدې دوستان سره جدا

کوی. ۱۰) یو هوښیار کس په یو ځل تنبیه کولو سره دومره زیات متاثره کیږي، نه چې

یو کم عقل په سلو کوږو. ۱۱) بدکاره صرف سرکشی پسې لیونی وی، خو دوی ته به

سخته سزا ملاو شی. ۱۲) دا بهتره ده چې د هغې مېلوګی سره دې واسطه راشی چې

بجی ترې چا پټ کړی وی په ځای د دې چې یو بې وقوفه په خپل کم عقلتوب ټینگار

کوی. ۱۳) که چرته یو انسان د ښو په بدل کښې بد کوی، نو د هغه د کور نه به هیڅکله

بدی ختمه نه شی. ۱۴) د خراب بحث شروع داسې وی لکه چې د اوبو په بند کښې

وړومبۍ سورۍ وشي، د دې نه مخکښې چې جنگ شروع نه شی نو دا زر ختم کړه.

۱۵) بدعمله کس پرېښودل، او بې ګناه له سزا ورکول، مالک خدای د دې دواړو کارونو

نه نفرت کوی. ۱۶) په کم عقل د خرچې کولو څه فائده نشته، ځکه چې هغه په خپله د

عقل زده کولو خواهش نه کوی. ۱۷) دوست په هر وخت کښې مینه کوی، او ورور هغه

دې چې په مصیبت کښې په کار راشي. ۱۸) څوک چې کم عقل وی خپل لاس د

ګاونډی په ځای په ضمانت کښې بل له ورکوی. ۱۹) هر هغه څوک چې د جنگ جګړو

سرہ مینہ کوی د گناه سرہ مینہ کوی، هر هغه څوک چې په لوړه گرځی نو تباہی له دعوت ورکوی. (۲۰) هر څوک چې بد گمانه وی نو هغه به برکت ونه مومی، د چا ژبه چې دوکه ماره وی په مصیبت کښې به راگېر شی. (۲۱) د چا په کور کښې چې بې وقوفه زوئ پېدا شی نو په کور کښې غم او پرېشانی راولی، د بې وقوفه د پلار دپاره خوشحالی نشته. (۲۲) خوشحاله زړه د ټول بدن دپاره ښه دوائی ده، خو مات زړه هډوکی هم اوچوی. (۲۳) بدکاران په پټه رشوت اخلی د انصاف په لاره کښې دوی مداخلت پېدا کوی. (۲۴) د یو پوهه انسان مقصد د عقل حاصلول وی، خو د بې وقوفه لټون بې مقصده وی. (۲۵) کم عقل زوئ د خپل پلار د غم باعث وی، او د تریخوالی باعث د هغه چا دپاره وی د چا نه چې پېدا وی. (۲۶) یو بې گناه له سزا ورکول ښه خبره نه ده، او نه یو شریف له د هغه د شرافت په وجه کوږې ورکول ښه خبره ده. (۲۷) یو هوښیار پیرې کمې خبرې کوی، او یو پوهه کس نرمې خبرې کوی. (۲۸) تر دې چې یو کم عقل هم هوښیار گڼلې شی کله چې دے غلې وی، او تمیزدار ښکاری کله چې دے خپله خوله بنده ساتی.

۱۸

(۱) بې خونده کس هر څه د خپلې خوښې په مطابق کوی، او د هرې صحیح فېصلې مخالفت کوی. (۲) کم عقل د پوهې نه خوند نه شی اخستې، خو هغه په خپلو نظریو څرگندولو خوشحالیږی. (۳) کله چې بدکاری راشی نو رسوائی هم راځی، او د شرم سره سپکوالی راځی. (۴) د انسان د خولې خبرې لکه ژورې اوبه دی، او د حکمت چینه لکه بهېدونکې وله ده. (۵) دا ښه خبره نه ده چې د مجرم طرفدارې وشي یا بې گناه د انصاف نه محروم شی. (۶) د کم عقل خبرې جنگ جوړوی، او خپل ځان وهلو ته جوړوی. (۷) د کم عقل خوله د هغه خپله تباہی ده، او د هغه خبرې د هغه د خپل ځان دام دے. (۸) د غیبت کوونکي خبرې لکه د خوندور خوراک په شان وی، دا بلکل د سړي دننه بدن ته کوزیږی. (۹) څوک چې په خپل کار کښې سست وی هغه لکه د هغه ورور په شان دے څوک چې تباہی راولی. (۱۰) د مالک خدای نوم مضبوطه قلعه ده، صادقان هلته منډه وهي او په حفاظت کښې وی. (۱۱) د مالداره دولت د هغوی دپاره

د مضبوط ښار په شان وی او په دې خیال چې دا به د هغوی د حفاظت یو اوچت دېوال وی. (۱۲) د تباهی نه وړاندې د انسان زړه کښې کبر وی، خو د عزت نه وړاندې عاجزی راځی. (۱۳) څوک چې د خبرې اورېدو نه مخکښې جواب ورکوی، دا د هغه کم عقلتوب دی او د هغه شرم دی. (۱۴) د انسان روح بیماری هم برداشت کولای شی، خو مات روح به څوک وزغمی؟ (۱۵) هوښیاران تل د علم حاصلولو په لټون کښې وی، او د هغوی غوږونه د علم زده کولو دپاره تیار وی. (۱۶) تحفه د انسان دپاره لار خلاصوی، او د هغه لاس تر غټو خلقو پورې رسوی. (۱۷) څوک چې په عدالت کښې خپله دعوی اول پېش کړی نو هغه صحیح ښکاری ترڅو چې بل څوک راشی او هغه نه تپوسونه شروع کړی. (۱۸) په پچې اچولو جنگونه ختمیږی، او د مضبوطو مخالفینو په مینځ کښې جنگ ختموی. (۱۹) د یو خفه شوی ورور رضا کول د یو مضبوط ښار د فتح کولو نه سخت وی، او لانجې د قلعي دروازو ته اړمونه اچوی. (۲۰) د خپلې خولې په مېوه انسان خپله خپټه مړه کړی او د خپلو شونډو په فصل هغه مطمئن شی. (۲۱) په ژبه کښې د مرگ او ژوند طاقت شته دی، او څوک چې دې سره مینه کوی هغوی ته به یې نتیجه ملو شی. (۲۲) چا ته چې ښه ښځه ملو شوه دا د هغه دپاره خزانه ده، او هغه ورته د مالک خدای د خوا نه برکت دی. (۲۳) غریب سره د رحم دپاره منت زاری کوی، خو مالداره سره په سختۍ سره جواب ورکوی. (۲۴) ځینې دوستان یو بل ته کنده کني، خو رښتینۍ دوست د خپل ورور نه هم وفادار وی.

۱۹

(۱) دا بهتره ده چې یو سره غریب وی او په ایمانداری سره ژوند تېروی، د هغه چا نه چې دروغژن او کم عقل وی. (۲) د علم نه بغیر جذبات څرگندول ښه نه دی، او بې صبری لار خطا کوی. (۳) د انسان کم عقلتوب د هغه ژوند تباہ کوی، او بیا د هغه تريخوالی د مالک خدای خلاف وی. (۴) دولت ډېر دوستان پیدا کوی، خو غربت ټول دوستان د هغه نه شړی. (۵) دروغژن گواه به د سزا نه بچ کیږی، او څوک چې دروغ وائی هغه به بچ پاتې نه شی. (۶) ډېر خلق د حاکم خوشامندی کوی، او هر څوک د هغه

چا دوست وی څوک چې تُحَفِي ورکوی. (۷) که د غریب سړی نه د هغه رسته دار پډه کوی، نو بیا به د هغه دوستان د هغه نه څومره نور هم پډه کوی. که څه هم چې هغه د هغوی سره د خبرو کولو کوشش کوی، خو هغوی ترې نه لار شی. (۸) څوک چې حکمت حاصلوی نو د خپل ځان سره مینه کوی، څوک چې پوهه خوښوی هغه ته برکت ملاویږی. (۹) دروغژن گواه به د سزا نه نه بچ کیږی، او څوک چې دروغ وائی هغه به تباہ شی. (۱۰) کم عقل سره عیش عشرت ښه نه ښکاری، او دا به لا څومره نامناسبه وی که چېرې یو غلام په شهزادگانو حکومت کوی. (۱۱) د انسان حکمت د هغه غصه قابو کوی، او د بل بد ځان ته نه ودرول هغه ته عزت ورکوی. (۱۲) د بادشاه غصه د ازمری د غرمبېدو په شان وی، خو د هغه احسان لکه په کبل د پرځې په شان وی. (۱۳) بې وقوفه زوی د پلار د تباہۍ باعث وی، او جگړماره ښځه داسې وی لکه کوټه چې هر وخت راڅاڅی. (۱۴) انسان ته په وراثت کښې کورونه او دولت د پلار نیکه نه ملاویږی، خو هوښیاره ښځه صرف هغه ته د مالک خدای د طرفه ملاویږی. (۱۵) ناراستی ښه خوب راوولی، او لټ سړی اوږد پاتې کیږی. (۱۶) څوک چې د خدای حکمونه منی نو هغه د خپل ژوند حفاظت کوی، خو هغه څوک چې د هغه د لارو لا پرواهي کوی هغه به مړ شی. (۱۷) څوک چې د غریب مدد کوی هغه مالک خدای سره ښېگړه کوی او څه چې هغه کوی نو هغه به یې اجر ورکړی. (۱۸) د خپل زوی تربیت د اول نه په ماشوموالی کښې کوه هسې نه چې وروستو ته د هغه ژوند برباد کړي. (۱۹) غصه ناک سړی به ضرور د خپلې غصې انجام ته ورسېږی، که تاسو چېرې هغه یو ځل بچ کړئ نو تاسو به هغه هر وخت بچ کوئ. (۲۰) نصیحت ته غوږ ونیسه او هدایت قبول کړه، نو په آخر کښې به ته هم هوښیار شی. (۲۱) د انسان په زړه کښې پیرې منصوبې وی، خو کیږی هغه څه چې د مالک خدای رضا وی. (۲۲) وفاداری د انسان ښائست دی. یو غریب د دروغژن نه بهتر دی. (۲۳) د مالک خدای یره د ژوندون سرچینه ده، کومه چې انسان ته سکون ورکوی او د مصیبتونو نه یې بچ ساتی. (۲۴) ناراسته خو خپل لاس تالی ته رسوی خو تر دې چې هغه بیا واپس خپلې خولې ته هم نه وړی. (۲۵) که څوک پېغور کوونکې ووهی نو

د دې نه به ساده گان سبق زده کړې، که چېرې پوهه سرې ورتلې شي نو هغه به د دې نه نور علم زده کړي. (۲۶) هر هغه څوک چې په خپل پلار باندې ظلم کوي او خپله مور وشپړي نو دې هغه زوی دې څوک چې د شرم باعث دې. (۲۷) زما زوی هره کله چې ته نصیحت اورېدل بند کړې، نو ته به د علم د خبرو نه بې لارې شې. (۲۸) بدکاره گواه انصاف پورې خندا کوي، او بدکاران د شرارت نه خوند اخلي. (۲۹) سزا د پېغور کوونکي دپاره تیاره شوې وي، او وهل د کم عقلو د ملاگانو دپاره تیار وي.

۲۰ (۱) مې انسان نه مسخره کوونکې جوړوي او د شراب څښل د شر او فساد جرړه ده، هر هغه څوک چې په دې راواوړي نو هغه هوښیار نه دې. (۲) د بادشاه غصه لکه د زمري د غرمېدو په شان وي، هر هغه څوک چې دې غصه کړي نو خپل ژوند په خطر کېږي اچوي. (۳) د جنگ نه لرې کېدل انسان ته عزت ورکوي، خو هر کم عقل زر جنگ کوي. (۴) ناراسته په صحیح موسم کېږي قلبه نه کوي نو د لو په وخت کېږي هغه سره هیڅ نه وي. (۵) د انسان د زړه منصوبه د ډوبو اوبو په شان ده، خو هوښیار سرې ترې نه دا بهر راوباسي. (۶) ډېر خلق د وفاداري دعوې کوي، خو وفادار یو هم نه پیدا کېږي. (۷) صادق انسان نېک ژوند تېروي او د هغه راروان نسل بختور وي. (۸) کله چې یو بادشاه د عدالت دپاره په تخت کېښي، خو هغه په خپله د ټولو بدو ټول کوي. (۹) څوک دا وئیلې شي چې، زما زړه صفا دې او زه پاک او بې گناه يم؟ (۱۰) د غلط ټول او غلط ناپ دواړو نه مالک خدای نفرت کوي. (۱۱) ماشومان هم په خپل کردار پېژندلې شي، دا چې ولې د دوی کردار پاک او ښه دې او که نه. (۱۲) غوږونه چې اورېدل او سترگې چې لیدل کوي مالک خدای دا دواړه جوړ کړي دي. (۱۳) خوب سره مینه مۀ کوه ځکه چې غریب به شي، بېدار اوسه نو تا سره به د خوراک دپاره هر څه ډېر تیر وي. (۱۴) اخستونکی تل دا شکایت کوي چې، ”دا ښه نه دې، دا ښه نه دې،“ نو بیا هغه لارې شي او وائی چې، ”دا سودا مې ډېره ښه واخسته.“ (۱۵) سره زر او لعلونه زیات پیدا کېږي، خو هغه شونډې چې د عقلمندی خبرې کوي نایابه زیورات دي. (۱۶) هر

څوک چې د پردی کس د قرض ذمه واری اخلی نو ضمانت ترې نه واخله، ضمانت ترې نه واخله که چرې ده دا کار د پردی کس دپاره کړی وی. (۱۷) د غلا روتی خوږه وی، خو دا په خوله کښې په باجری بدلیږی. (۱۸) د نصیحت په رڼا کښې منصوبې جوړوه، د جنگ نه وړاندې ښه مشوره کوه. (۱۹) غیبت راز څرگندوی، نو د هغه کس نه ځان ساته څوک چې مشروتی کوی. (۲۰) که یو انسان چرې په خپل مور پلار لعنت کوی، د هغه د ژوند چراغ به په توره تیاره کښې ختم شی. (۲۱) کوم میراث چې انسان ته زر حاصل شی، نو په آخره کښې به هغه ده ته د برکت ذریعه نه وی. (۲۲) داسې مه وایه چې، ”د دې بدو انتقام به زه په خپله اخلم.“ مالک خدای ته صبر وکړه هغه به ستا بدله واخلي. (۲۳) مالک خدای د غلط ټول نه نفرت کوی، او د غلطی تلې استعمال بد کار دی. (۲۴) د انسان قدمونه اخستل مالک خدای په خپله مقرر کړی دی، نو بیا به څنگه یو کس په خپله لار پوهه شی؟ (۲۵) خپل ځان په بې سوچه نذر منلو سره خدای ته مه راگېروه، نو بیا کله چې وروستو په هغې باندې فکر کوی. (۲۶) هوښیار بادشاه بدکاران په غاښی ولی، او په هغوئ باندې غوږل کوی. (۲۷) د مالک خدای رڼا د انسان د روح لټون کوی، او هغه د هغوئ په ځان کښې دننه لټون کوی. (۲۸) مینه او وفاداری یو بادشاه محفوظ ساتی، د مینې په وجه د هغه تخت به مدام قائم وی. (۲۹) د ځوانانو عزت او جلال د دوی طاقت دی، سپین وېښته د بوډاوالی شان و شوکت دی. (۳۰) زخمونه او دردونه بدکاری لرې کوی، وهل انسان دننه نه صفا کوی.

۲۱ (۱) د بادشاه زړه د مالک خدای په لاس کښې دی، کوم ځای چې د ده خوښه وی هلته یې لکه د نهرونو د اوبو غونډې بوځی. (۲) هر سړی ته خپلې ټولې لارې په خپل نظر کښې صحیح ښکاری، خو مالک خدای د زړونو جاج اخلی. (۳) صداقت او انصاف کول مالک خدای دا د قربانی نه زیات خوښوی. (۴) مغروره سترګې او مغرور زړه د بدعملو چراغ او گناه ده. (۵) د محنتی انسان منصوبې د آبادۍ باعث گرځی، خو په یقین سره جلد بازی انسان د غربت سره مخ کوی. (۶) کوم مال دولت چې په

دروغڙنه ژبه وگټلې شي نو دا د ختمېدونکي دوند او وژونکي دام په شان دے. (۷)

بدکاران به د خپل ظلم زياتي په وجه جارو شي، ځکه چې هغوی د هر هغه کار نه انکار کوي کوم چې صحيح وي. (۸) د گناه گار لاره کړه وړه وي، خو د پاکانو لاره نېغه وي.

(۹) دا بهتره ده چې د کوټې دپاسه په يو گوټ کښې ځانله ژوند کوي نه چې په کور

کښې د ژبه ورې ښځې سره اوسېږي. (۱۰) بدکاره انسان د بدې خواشمنه وي، د هغه

گاونډيان هم هيڅ قسمه رحم د هغه نه نه ويني. (۱۱) کله چې يو مسخره کوونکي ته سزا

ورکړې شي، نو ساده هم ترې نه عقل زده کړي، خو کله چې د هوښيار لارښودنه وشي،

نو هغه ترې نه نور علم حاصلوي. (۱۲) صادق خدائ هغه هر څه ويني کوم چې د بدکاره

په کور کښې کيږي، او په بدکاره به هغه تباهي راولي. (۱۳) که يو سړي د غريب ژړا

فرياد ته خپل غوږونه بند کړي، نو د هغه خپله ژړا فرياد به څوک نه اوري. (۱۴) په پرده

کښې تحفه ورکول غصه نرموي، په پټه رشوت ورکول انسان د غټ قهر نه ساتي. (۱۵)

هرکله چې انصاف وشي، نو په دې صادق خوشحاليږي، خو بدکاره ترې نه یرېږي. (۱۶)

څوک چې د حکمت د لارې نه بې لارې شي، نو هغه به د مړو په پله کښې شمار شي. (۱۷)

څوک چې د عياشي سره مينه کوي نو هغه به غريب شي، څوک چې د ميو او غوړو

زېږو سره مينه کوي هغه به مالداره نه شي. (۱۸) د صادقانو په ځای بدکاران سزاوار

شو، او د هغوی په ځای د نافرمانو فديه ورکړې شوه. (۱۹) د جنگ بېره او سرتېزه

ښځې سره د اوسېدو نه په صحرا کښې اوسېدل ښه دي. (۲۰) د هوښيارانو په کور کښې

ښه خوراکونه ډېر تير وي، خو کم عقل چې څه گټي هغه خټي. (۲۱) څوک چې صداقت

او شفقت پسې گرځي، هغه به ژوندون، آبادي او عزت پېدا کړي. (۲۲) يو هوښيار انسان

په يو طاقتور ښار حمله کولې شي، او هغه قوي دېوالونه راغورزولې شي په کومو چې

هغوی ملا تړي. (۲۳) څوک چې خپله خوله او ژبه په قابو کښې ساتي، خپل ځان د

مصيبه نه خلاصوي. (۲۴) مغروره او ځان ښولې سړي چې مسخره کوونکي يې نوم

دے، هغه هر کار د تکبر سره کوي. (۲۵) د ناراسته خواهش هغه د مرگ طرف ته بوځي،

ځکه چې هغه د کار کولو نه انکار کوي. (۲۶) ټوله ورځ دے د نورو خواهش کوي، خو

نېکان تل په سخاوت کښې لگيا وی. (۲۷) د بدکاره د قرباني نه مالک خدای کرکه کوی، نو د هغې نه به نور څومره کرکه کوی کومه چې په بدنې سره کېږي. (۲۸) دروغزن گواه به تباہ شی، او څوک چې رښتیا وائی هغه به د تل دپاره خبرې کوی. (۲۹) یو بدکاره انسان خپل ځان تکره بنائی خو صادق انسان په خپلو لارو باندې سوچ کوی. (۳۰) هیڅ قسمه حکمت، عقل او منصوبه نشته چې د مالک خدای خلاف کامیابه شی. (۳۱) آس د جنگ د ورځې دپاره تیارولې شی، خو کامیابی د مالک خدای په لاس کېښي ده.

۲۲

(۱) نېک نامی د پېر مال دولت نه غوره ده، عزت د سرو او سپینو زرو نه بهتر دی. (۲) مالداره او غریب دواړه یو شان دی، مالک خدای د دواړو خالق دی. (۳) هوښیار سړی چې خطر وینی نو خپل ځان ترېنه ساتی، خو ساده سړی پرې وردانگی او بیا مصیبت کېښي راگېر شی. (۴) عاجزی او د مالک خدای نه یرېدل، انسان ته مال دولت، عزت او ژوند ورکوی. (۵) د بدکارانو په لار کېښي ازغی او دامونه وی، خو په چا چې خپل ځان گران وی نو هغه د دوی نه ځان بچ ساتی. (۶) ماشوم په صحیح لار روان کړه، دې چې لوی هم شی د هغې نه به وانه وړی. (۷) مالداره په غریبانو باندې حکومت کوی، او قرض اخستونکې د قرض ورکونکي غلام وی. (۸) که څوک نا انصافی کړی نو مصیبت به ورپې، او د هغه د کبر کاسه به نسکوره شی. (۹) بختور دی هغوی څوک چې سخاوت کوی، ځکه چې هغوی غریبانان مړوی. (۱۰) پېغور کوونکې کس وشړه، دې سره به جنگ جگړې ختمې شی، بحث مباحثه او سپکاوی هم ورسره ختمیږي. (۱۱) څوک چې په زړه صفا وی او خوږې خبرې کوی، نو بادشاه به هم د هغه دوست شی. (۱۲) د مالک خدای نظر په عالمانو باندې وی، خو هغه د بې وفا خلقو منصوبې وړانوی. (۱۳) ناراسته وائی، ”بهر زمرې دی. که چرې بهر ووځم نو هغه به مې په لار کېښي ووژني.“ (۱۴) د زناکارې ښځې خوله د ژورې کنډې په شان ده، چا ته چې مالک خدای په قهر شوې وی هغه به په کېښي ورغورزیږي. (۱۵) د ماشومانو زړه د کم عقلتوب نه پک وی، خو د وهلو چوک د هغوی نه دا عادت وکارې.

۱۶ څوک چې په غريبانانو باندې ظلم کوی د دې دپاره چې مالداره شی او هغه څوک چې اميرانو ته تحفي ورکوی نو دا دواړه به غريب شی.

د عقلمندی دېرش مثالونه

۱۷ د هوشيارانو خبرو ته غوږ کېږده او هغې ته پام وکړه او زما تعليم د زړه نه قبول کړه. ۱۸ نو دا به تا خوشحاله کړی که تۀ دا په خپل زړه کېښې ياد ساتې او دا په خپلو شونډو هر وخت يادوې. ۱۹ زۀ نن تا ته تعليم درکوم دا چې ستا ايمان په مالک خدائ باندې پېدا شی. ۲۰ ما ستا دپاره دېرش خبرې ليکلې دي په کومو کېښې چې علم، او نصيحت دے. ۲۱ او زۀ به تا ته رښتيا او د اعتماد وړ خبرې دروښايم، ترڅو چې قابل اعتماد جواب ورکولے شي هغه چا ته چا چې تۀ رالېږلے يې.

اول نصيحت

۲۲ د غريبانانو د غريبۍ نه غلطه فائده مه اخله، او په عدالت کېښې د حاجتمندو حق مه خوره. ۲۳ ځکه چې مالک خدائ به په خپل لاس کېښې د دوي مقدمه واخلې او هغوي به لوټ کړی، چا چې دوي لوټ کړی وی.

دوېم نصيحت

۲۴ د غصه ناکو سره دوستانه مه کوه، او د قهرژنو سره ناسته مه کوه. ۲۵ هسې نه چې تۀ د هغوي عادتونه زده کړې او خپل ځان په مصيبت کېښې راگېر کړې.

درېم نصيحت

۲۶ د چا په ځای د ضمانت لاس مه ورکوه او مه د قرض ذمه واری اخله. ۲۷ که تۀ

هغوی له دا قرض ورنه کړې شي هغوی به راشي او ته چې په کوم کټ اوده کېږې نو هغه به درنه یوسی.

څلورم نصیحت

۲۸ په زمکه کېنې هغه د حد بندۍ ورومبې کانی مۀ بې ځایه کوه کوم چې ستا پلار نیکۀ اېښی وی.

پینځم نصیحت

۲۹ ته داسې یو کس وینې، څوک چې په خپل کار کېنې ماهر وی؟ هغه به د عامو خلقو خدمت نه کوی، خو د بادشاهانو خدمت به کوی.

شپږم نصیحت

۲۳ ۱ کله چې ته یو حاکم سره روتی خوړلو ته کېښې، نو دا په ذهن کېنې راوله چې ستا وړاندې څۀ دی. ۲ په خپله مری چارۀ کېږده کۀ ته زیات خوړونکې یې. ۳ د هغۀ د مزېدار خوراک پېر خواش مۀ کوه، ځکه چې دا دوکه ورکونکې خوراک دی.

اووم نصیحت

۴ خپل ځان په مالداره کولو مۀ سترې کوه. دومره هوښیار شه چې د داسې کولو نه ځان ساتي. ۵ ستا دولت به د سترگو په رپ کېنې فنا شي، او خپلې وزرې به پرانیزی او د باز په شان به آسمان ته والوځي.

اتم نصیحت

⑥ د یو شوم سپری روتی مۀ خوره او د هغۀ د مزیدارو خوراکونو ارمان مۀ کوه. ⑦ هغه داسې سپرې دے چې همپشه د خرچ سوچ کوی، هغه تاسو ته وائی چې، ”راشئ ما سره وخورئ وڅښئ.“ خو هغه د زړۀ نه دا خبره نه کوی. ⑧ ځکه چې تاسو څۀ خوړلی وی هغه به په پوزه باقی کړئ او ستاسو ټولې ښکلې خبرې به بې فائدې شی.

نهم نصیحت

⑨ یو کم عقل ته خبرې مۀ کوه، هغه به ستا د حکمت خبرې سپکې گڼی.

لسم نصیحت

⑩ په زمکه کښې هغه د حد بندۍ ورومبې کانې مۀ بې ځایه کوه او مۀ د یتیمانو په زمکه باندې قبضه کوه. ⑪ ځکه چې د هغوی بچ کونکے زورور دے او هغه به ستاسو خلاف د هغوی د مقدمې طرفدارۍ وکړی.

یوولسم نصیحت

⑫ خپل زړۀ تربیت ته حواله کړه او خپل غوږونه د حکمت خبرو ته نیسه.

دولسم نصیحت

⑬ د خپل اولاد تربیت مۀ پرېږده. که تۀ هغوی ته په چوکه سزا ورکړې نو هغوی به د دې نه مړۀ نه شی. ⑭ هغۀ ته په چوکه سزا ورکړئ او هغه به د عالم ارواح نه بچ کړئ.

ديارلسم نصيحت

١٥ زما زويه، كه تۀ عقلمند يي، نو زما زړۀ به خوشحاله وي. ١٦ دننه روح به په ما كښي په ټوپونو شي كله چې تۀ رښتيا خبرې كوي.

څوارلسم نصيحت

١٧ خپل زړۀ مۀ پرېږده چې د گناهگارو سره حسد وكړي، خو د مالک خدائ نه هر وخت په يره كښي اوسه. ١٨ په يقين سره ستا دپاره په راتلونكي وخت كښي اُميد شته دۀ او ستا اُميد به نۀ ختميري.

پينځلسم نصيحت

١٩ زما زويه، ما ته غوږ ونيسه، هوښيار اوسه، او خپل زړۀ په صحيح لار باندې قائم وساته. ٢٠ د شرابيانو سره ناسته پاسته مۀ كوه، او د خپتورو سره مۀ گرځېږه. ٢١ ځكه چې شرابيان او خپتور به غريبانان شي. او ډېر خوب به هغوئ ته شلېدلې جامې ورواغوندي.

شپاړسم نصيحت

٢٢ خپل پلار ته غوږ نيسه، چا چې تا له ژوند دركړي دۀ، او د خپلې مور بې عزتي مۀ كوه كله چې هغه بوږي شي. ٢٣ حقيقت حاصل كړه او دا مۀ خرڅوه، او حكمت، تربيت او پوهه حاصله كړه. ٢٤ د صادق سړي پلار ډېر خوشحاله وي، هغه څوك چې هوښيار زوئ لري په هغۀ باندې فخر كوي. ٢٥ ستا مور او پلار دې خوشحالي وكړي، او هغه دې خوشحالي وكړي چا چې تۀ زيږولې يي.

اولسم نصيحت

٢٦ زما زويه، خپل زړه ما ته راکړه او ما ته وگوره او په خوشحالي سره زما په طريقو باندې عمل وکړه. ٢٧ ځکه چې کنجره د ژورې کندې په شان وی او زناکاره د تنگ کوهی په شان وی. ٢٨ هغوی د ډاکوانو په شان په انتظار کېنې ناستې وی او بې وفا سړی زیاتوی.

اتلسم نصيحت

٢٩ څوک دی چې ویر کوی؟ څوک دی چې غمژن دی؟ څوک دی چې جگړه کوی؟ څوک دی چې شکایت کوی؟ څوک دی چې هسې زخموڼه لری؟ څوک دی چې سړې سترگې لری؟ ٣٠ دا هغوی دی څوک چې په مې خانو کېنې وخت تېروی، او د رنګارنګ میو پیالی څښی. ٣١ میو ته مې گوره کله چې دا سره وی او کله چې په پیاله کېنې شغلې وهی او په آسانه سره تېرېږی. ٣٢ په آخر کېنې دا لکه د مار چپل کوی او لکه د منګور په شان زهریله وی. ٣٣ ستا سترگې به عجیبه او رنګارنګ څیزونه گوری، او ستا ذهن به د گډوډو څیزونو تصور کوی. ٣٤ ته به په خیال کېنې د هغه چا په شان یې څوک چې د سمندر د پاسه اوده وی، او د چپو د پاسه پروت ټالی وهی. ٣٥ نو ته خپل ځان ته وائی، ”هغوی زه ووهم، خو زه خوږ نه شوم، هغوی زه وټکولم، خو ما ته پته ونه لگېدله. کله چې زه راوینس شم نو زه به د څښلو دپاره نور شراب هم پیدا کړم.“

نولسم نصيحت

٢٤ ١ د بدکارانو سره حسد مې کوه او د هغوی د دوستانې آرزو مې کوه ٢ ځکه چې هغوی په زړه کېنې د شر او فساد منصوبې جوړوی، او د هغوی خبرې تل مصیبت جوړوی.

شلم نصیحت

۳) یو کور په حکمت سره جوړېږي، او د پوهې په وجه هغه قائم پاتې کېږي. ۴) د علم په واسطې سره د هغه کوتې د نایابه او قیمتي خزانو سره بنائسته کولې شي.

یویشتم نصیحت

۵) یو هوښیار انسان لوی طاقت لري، او د عالم قوت ورځ په ورځ نور هم زیاتېږي. ۶) د جنگ کولو دپاره د ښه هدایت ضرورت وي، او د گټو مشوره ورکونکو سره کامیابی یقینی وي.

دویشتم نصیحت

۷) کم عقل هوښیارتیا نه شي حاصلولې، ځکه په جرگه کېنې د هغه خوله بنده وي.

درویشتم نصیحت

۸) څوک چې بدې منصوبې جوړوي، نو هغه به په دوکه مار مشهور شي. ۹) د کم عقلو منصوبې د گناه نه پکې وي، او خلق د مسخره کوونکي نه نفرت کوي.

څلیریشتم نصیحت

۱۰) که تۀ په سخت وخت همت بائیلې، نو تۀ بیا ډېر کمزورې انسان یې.

پینځویشتم نصیحت

۱۱) د هغه کس په بچ کولو کېنې سستی مه کوه څوک چې مرگ ته روان کړې شوې

وی، او هغه حالولو ته مۀ پرېږده. (۱۲) کۀ تاسو چرې وایئ، ”مونږ ته خو د دې په حقله خۀ علم نشته دے،“ نو هغه څوک چې د زړونو په سوچونو خبر دے نو دا به معلوم نۀ کړی خۀ؟ هغه څوک چې ستا د ژوندون خیال ساتی په دې نۀ پوهیږی خۀ؟ هغه به هر هغه چا ته د خپل عمل په مطابق بدله ورنۀ کړی خۀ؟

شپږویشتم نصیحت

(۱۳) زما زویه، شهد خوره، ځکه چې دا بڼۀ څیز دے، د گبین د شهدو خوند خوږ وی. (۱۴) نو په دې یقین وکړه چې حکمت هم دغه شان ستا د ځان دپاره خوږ دے، کۀ چرې تۀ یې بیامومې نو دا ستا د راتلونکي ژوند دپاره اُمید دے، او دا اُمید به هیڅکله ستا نه اخوا نۀ شی.

اوویشتم نصیحت

(۱۵) د بدکارانو غوندې مۀ جوړېږه څوک چې د صادقانو د کور خلاف په انتظار کښې ناست وی، او د هغوی په کورونو حمله مۀ کوه. (۱۶) کۀ خۀ هم چې صادق انسان اووۀ ځله راپرېوځی هغه دوباره راپاڅی، خو د بدکاره دپاره یو افت بس دے.

اتۀویشتم نصیحت

(۱۷) هرکله چې ستا دشمن راپرېوځی نو په هغۀ باندې خوشحالی مۀ کوه، او کله چې هغه تیندک وخورى نو په هغۀ باندې خپل زړۀ مۀ خوشحالوه. (۱۸) نو مالک خدای به ستا دا خوشحالی وگوری او هغه به ستا نه نارضا شی او د هغۀ نه به خپل غضب اخوا کړی.

يو كم دېرشم نصيحت

١٩ د بدکارانو په وجه مۀ پرېشانه کېږه، او مۀ د هغوی سره حسد کوه، ٢٠ ځکه چې د بدعمله سره د آئنده اُمید نشته، او د هغوی پيوه په مړه کېدو ده.

دېرشم نصيحت

٢١ زما زويه، د مالک خُداۍ او د بادشاه نه یرېږه، او د باغيانو سره ملګرتيا مۀ کوه، ٢٢ ځکه چې دا دواړه به ناخپه تباهی ورنازلې کړی نو څوک د دې اندازه لګولې شی چې څۀ قسمه تباهی به په دوی راولېږي؟

د حکمت نورې خبرې

٢٣ هوښیاران هم داسې وائی، د عدالت کولو په وخت کېنې د چا طرفدارۍ په کار نه ده. ٢٤ هر هغه څوک چې یو ګناه ګار ته ووائی چې، ”تۀ بې ګناه یې،“ ټول قوم به په دۀ باندې لعنت ووائی او قومونه به یې رسوا کړی. ٢٥ خو هغه څوک چې مجرم رتی، نو ډېر برکتونه به په هغوی نازل شی. ٢٦ څوک چې هر وخت رشتینې جواب درکوی هغه اصلی دوست دے. ٢٧ خپل بهرنی کارونه اول ختم کړه او خپله د کروندې زمکه تیاره کړه، د دې نه وروستو خپل کور جوړوه. ٢٨ د ثبوت نه بغېر دې د خپل ګاونډی خلاف ګواهی مۀ ورکوه، او د هغۀ په حقله د دروغو خبرې مۀ کوه. ٢٩ داسې مۀ وایه، ”هغۀ چې ما سره څۀ کړی دی نو زۀ به هم هغه شان ورسره وکړم، او زۀ به ترې نه خپل بدل واخلم.“ ٣٠ زۀ د یو ناراسته سړی په پتی تیر شوم او د کم عقل د انګورو باغ مې وکتلو، ٣١ په هر ځای کېنې ازغی راختلی ؤو، او زمکه ټوله په پيله باندې پکه وه، او د کانو دېوالونه یې راغورزېدلی ؤو. ٣٢ ما چې څۀ ولیدل نو په خپل زړۀ کېنې مې ورباندې سوچ وکړو، او چې څۀ مې ولیدل د هغې نه مې سبق زده کړو. ٣٣ کۀ یو سړی وائی

چې، ”لږ به اوده شم، لږې به سترگې پټې کړم، لږ به خپل لاسونه راغونډ کړم چې دمه شم“ (۳۴) خو بيا غريبی به لکه د يو ډاكو په شان په هغه باندې ورتپو کړی، او نيستی به لکه د وسله بند انسان په شان هغه راگېر کړی.

د حضرت سليمان نور متلونه

۲۵

(۱) دا د سليمان نور متلونه دی، کوم چې د حرقياه کاتبانو د يهوداه بادشاه راجمع کړی دی. (۲) دا د خدای پاک شان دے چې يوه معامله په راز کښې ساتی، خو د يوې مسئلې ښکاره کول د بادشاه عزت څرگندوی. (۳) څومره چې آسمانونه اوچت او زمکه ژوره ده، هم دغه شان د بادشاهانو زړونه نامعلوم دی. (۴) د سپينو زرو نه ملاوت لږې کړه ترڅو زرگر ترې نه يو ښائسته لوبښې جوړ کړی. (۵) نو دغه شان د بادشاه د حضور نه بدکاران لږې کړه، نو د هغه حکومت به د صداقت په وجه قائم وی. (۶) د بادشاه په حضور کښې د خپل ځان لوئی مۀ کوه، او مۀ د لويو خلقو په ځای کښې وړاندې کښېنه. (۷) دا به ښۀ وی چې هغه تا راوغواړی چې، ”دلته راشه،“ او نه دا چې هغه تا د مشرانو په وړاندې بې عزته کړی او ښکته دې کښېنوی. څۀ چې تا په خپلو سترگو ليدلی وی (۸) نو هغه په عدالت کښې په تېزۍ سره مۀ وړاندې کوه، نو تۀ به په آخر کښې څۀ کوې کۀ چرې ستا گاونډی تا ملامته کړی او بيا دې وشرموی؟ (۹) کۀ تۀ خپل گاونډی سره په يوه مقدمه کښې بحث کوې، نو په هغه وخت کښې د بل انسان راز ورته مۀ څرگندوه. (۱۰) او کۀ چرې هغه دا واورى او تا وشرموی، نو بيا به تۀ خپله دا بدنامی هيڅکله ختمه نه کړې. (۱۱) په ځای خبره داسې وی لکه چې د سپينو زرو په لوبښې کښې د سرو زرو مينه وی. (۱۲) د يو هوښيار سړی تنبيه د هغه غوړ دپاره څوک اورېدلې شى لکه د سرو زرو والی او يا د سوچه سرو زرو کالی په شان ده. (۱۳) يو باورې پېغام وړونکې لکه د لو په موسم کښې د واورې د يخوالی په شان دے د هغه چا دپاره څوک چې هغه استوی، او هغه د خپل مالک زړۀ يخوی. (۱۴) لکه د هغه وريخ او

هوا په شان چې باران نه وړوی، هغه څوک دے چې د تحفو ورکولو وعده کوی او بیا یې نه ورکوی. (۱۵) د صبر په وجه مشر هم قائلیری، او یوه نرمه خبره هیوکی هم ماتوی.

(۱۶) که چېرې تا ته شهد ملاو شی نو ضرورت نه زیات مه خوره، په زیات خوړلو به دا قے کړې. (۱۷) د خپلو گاونډیانو کور ته کم ورځه، که چېرې ته بهر ورځې نو کېدے شی چې ستا نه نفرت شروع کړی. (۱۸) څوک چې د خپل گاونډی خلاف د دروغو گواهی ورکوی هغوی لکه د لور، یا تورې یا د تېره غشی غوندې خطرناک وی. (۱۹) لکه په خراب غاښ خوړل یا په گوډه پښه تلل کول داسې دی لکه په سخت وخت کېښې چې په ناباوره کس توکل کوی. (۲۰) یو خفه کس ته چې څوک د خوشحالی سندرې وائی، نو هغه به داسې وی لکه چې د یو کس نه په یخ موسم کېښې خادر اخوا کړی، او یا سرکه د هغه په زخم واړوی. (۲۱) که ستا دشمنان اوږی وی، نو هغوی له خوراک ورکړه، که چېرې هغوی تری وی، نو هغوی له اوبه ورکړه. (۲۲) نو په داسې کولو سره ته د هغه په سر باندې به بل سکاره واړوې، او مالک خدای به تا له اجر درکړی. (۲۳) لکه څنگه چې د شمال هوا باران راولی، نو دغه شان پشی شا خبرې کول د خلقو مخ د غصې نه تک سور کړی. (۲۴) دا بهتره ده چې د کوټې دپاسه په یو ګوټ کېښې ځانله ژوند کوې نه چې په کور کېښې د ژبه ورې ښځې سره اوسېږې. (۲۵) لکه یخې اوبه چې د ستړی زړه دپاره ښې وی نو دغه شان یو ښه زېرے د لرې ملک نه دے. (۲۶) که یو صادق انسان د بدکاره په سازش کېښې راشی نو هغه بیا د گنده چینې او یا خراب کوهی په شان وی.

(۲۷) دا ښه نه دے چې زیات شهد وخوړلے شي، او یا د ځان دپاره د حد نه زیات عزت وغواړې. (۲۸) څوک چې خپل نفس نه شی قابو کولے هغه د هغه ښار په شان بې وسه دے چې دېوالونه یې غورزېدلی وی.

۲۶ (۱) لکه څنگه چې په اوږی کېښې واوره یا د لو په موسم کېښې باران نامناسب وی، دغه شان د کم عقل انسان عزت کول هم دومره نامناسبه وی. (۲) لکه څنگه چې چنچنه اخوا دخوا الوخی او یا چې طوطاگرکے چکرې وهی او په ځای نه کېښی، دغه

شان نامناسبه بشيرا كول د چا په سر نه كېښې. (۳) لكه څنگه چې د آس دپاره چابك،
 د خر دپاره واگې وى نو هم دغه شان د كم عقل د ملا دپاره چوكه وى. (۴) كم عقل ته د
 هغه د كم عقلتوب په مطابق جواب مه وركوه، گنې ته به هم د هغه په شان شي. (۵) د
 كم عقل سوال ته كم عقل جواب وركوه ځكه چې هغه خپل ځان هوښيار ونه گنې. (۶)
 د يو كم عقل په لاس پېغام استول داسې دى لكه انسان چې په خپله ځان نه پښې پرې
 كړى او يا زهر وڅښى. (۷) د كم عقل په خولې متل داسې وى لكه څنگه چې د يو گوډ
 پښه بې كار وى. (۸) كم عقل ته عزت وركول داسې وى لكه څوك چې ليندې پورې
 كاني وټرى او گزار پرې نه شي كولې. (۹) لكه څنگه چې د ازغو بوتى د يو شرابى په
 لاس كېښې وى دغه شان يو متل د كم عقل په خوله كېښې وى. (۱۰) هغه څوك چې كم
 عقل او يا لوفر ته كار وركړى هغه لكه د هغه غشى وېشتونكى په شان وى چې هر څوك
 پرې ولى. (۱۱) لكه څنگه چې يو سپى خپلې اولتيانې دوباره څتى دغه شان كم عقل خپل
 كم عقلتوب بار بار كوى. (۱۲) تاسو داسې سرې ليدلې دى چې هغه ته خپل ځان
 هوښيار ښكاري؟ خو د ده نه زيات اُميد د يو كم عقل دپاره وى. (۱۳) ناراسته وائى چې،
 ”په لار كېښې زمرې دى، خطرناك زمرې په كوڅو كېښې گرځي.“ (۱۴) لكه څنگه چې
 دروازه په خپلو قبضو تاوېږي، دغه شان ناراسته په خپل كټ كېښې اوږى راوړى. (۱۵)
 ناراسته خپل لاس تالى ته وراوږدوى، خو هغه دومره ناراسته وى چې واپس يې خپلې
 خولې ته نه راوړى. (۱۶) ناراسته خپل ځان د اووه هوښيار سپرو نه هم زيات هوښيار
 گنې څوك چې په حكمت سره جواب وركوى. (۱۷) لكه څوك چې يو كوڅه پب سپى
 د غوږونو نه راوښي د هغه چا په شان دى چې د بل چا په بحث كېښې ځان شامل
 كړى. (۱۸-۱۹) لكه څنگه چې يو ليونى د اور او وژونكى غشى وړوى، دا د هغه چا په
 شان دى چې څوك خپل گاونډى له دوكه وركړى او بيا ووائى چې، ”ما خو صرف
 ټوقې كولې.“ (۲۰) د پوكى نه بغېر اور مړ كېږي، او د غېټ نه بغېر جنگ ختمېږي. (۲۱)
 لكه څنگه چې سكاره بليږي او لكه څنگه چې لركى لمبې كوى، نو دغه شان د جنگ د
 تودولو دپاره جنگ مار سرې وى. (۲۲) د غېټ كوونكى خبرې لكه د خوندور خوراك

په شان وی، دا بلکل د سپری دننه بدن ته کوزیږی. (۲۳) نرمې خبرې شریر زړه پټوی لکه څنگه چې په خاورین لوبښی باندې رنگ روغن وشي. (۲۴) کینه ناک انسان په خوږو خبرو کولو خپل نفرت پټوی، خو په زړه کښې یې کینه ساتلې وی. (۲۵) که څه هم چې د هغه خبرې خوږې وی خو په هغوی یقین مه کوه، ځکه چې د هغه زړه د رنگارنگ حرام کاریو نه پک وی. (۲۶) که د هغه بدنېتی د هغه په چل ول کښې پټه وی، خو بیا هم د هغه شرارت هر چا ته ښکاره شي. (۲۷) که یو انسان بل چا ته کنده کني نو هغه په خپله په کښې ورغورزیږی، او که یو انسان په بل چا کانی رغړوی هغه کانی به په خپله په ده باندې راوړغړیږی. (۲۸) د بل چا په حقله دروغ وئیل د هغه نه نفرت کول دی، او د خوشامندی خبرې تباهی راولی.

۲۷ (۱) د سبا په حقله لافې مه کوی، ځکه چې چا ته هم پته نشته چې سبا به څه کیږی. (۲) دا به ښه وی چې نور خلق ستا صفت وکړی، نه چې ته په خپله د خپل ځان صفت کوې، او دا به ښه وی چې نابنده خلق ستا ښه ووائی نه چې ته په خپله. (۳) کانی دروند وی شگې درنې وی، خو د یو کم عقل تنگول د دې دواړو نه زیات درانه وی. (۴) قهر خو ظالم دے او غضب انسان چڅنی کوی خو د حسد په وړاندې څوک ټینګېدے شی؟ (۵) څرګنده رتڼه د پټې مینې نه ښه ده. (۶) د دوست رتڼه د هغه د مینې اظهار دے، خو د دشمن ښکلول سراسر دوکه ده. (۷) څوک چې موږ وی هغه شاهد هم د پښو لاندې کوی، خو د اوږې دپاره ترېخ خوراک هم خوږ وی. (۸) لکه څنگه چې یوه مرغی د خپلې جالې نه ورکه شوې وی د هغه چا په شان وی لکه څوک د خپل کور نه په صحرا شوی وی. (۹) لکه څنگه چې عطر او خوشبو د انسان زړه خوشحالوی، هم دغه شان ښې مشورې دوستان خوشحالوی. (۱۰) خپل دوستان او د خپل پلار دوستان مه هېروه، د خپل ورور کور ته مه ځه کله چې په تا څه مصیبت راشي. ستا نزدې ګاونډی د لرې ورور نه ښه دے. (۱۱) زما زویه، هوښیار اوسه او زما زړه خوشحاله کړه، نو بیا به زه هر هغه چا ته جواب ورکولے شم څوک چې ما ته سپک ګوری. (۱۲) هوښیاران

خطره د اول نه وینی او د هغې نه ځان بچ کوی، خو کم عقل پرې ور خلاص وی او بیا په تکلیف کښې راگېر شی. (۱۳) هر څوک چې د پردی کس د قرض ذمه واری اخلی نو ضمانت ترې نه واخله، ضمانت ترې نه واخله که چېرې ده دا کار د پردی کس دپاره کړی وی. (۱۴) که چېرې څوک سحر د وخته په اوچت آواز سره په خپل گاونډی سلام واچوی، دا به هغه لکه د کنځلو په شان وگڼي. (۱۵) یوه جگړماره ښځه داسې وی لکه چې په باران کښې د کوټې چت راڅاڅی. (۱۶) د هغې بندول داسې مشکل وی لکه د هوا بندول او یا تېل په موټی کښې نیول. (۱۷) لکه څنگه چې اوسپنه اوسپنه تیره کوی، نو دغه شان یو انسان بل انسان تېره کوی. (۱۸) که څوک د اینځر د ونې خیال ساتی نو د هغې مېوه به هم وخورې، او هر هغه څوک چې د خپل نېک خیال ساتی نو هغه به عزتمند شی. (۱۹) لکه څنگه چې په اوبو کښې مخ ښکاری، نو هم دغه شان د یو انسان زړه یو انسان څرگندوی. (۲۰) لکه څنگه چې په مرگ او تباهی دُنیا نه مریږي، هم دغه شان د انسان سترگې کله هم نه مریږي. (۲۱) سپین او سره زر په اور آزمائلی شی، او یو انسان د هغه د صفت کولو نه وروستو آزمائلی شی. (۲۲) که ته کم عقل په لنگری کښې د تخم په شان وټکوي، خو کم عقلتوب به د هغه نه لار نه شی. (۲۳) د خپلو رمو په حال ځان پوهوه، او خپلو رمو ته زیاته توجو ورکوه، (۲۴) ځکه چې مال دولت هم د تل دپاره نه پاتې کیږي او نه تاج او تخت د ټولو نسلونو دپاره پاتې کیږي. (۲۵) کله چې گیاه ختمه شی او نوې گیاه راشنه شی او گیاه د غرونو نه راجمع کیږي، (۲۶) نو بیا به گپوری تا ته د کپرو دپاره وړی درکړی، او چېلی به درته د پټو د اخستو قیمت درکړی. (۲۷) نو بیا به تا سره د چېلو دومره زیات پی وی چې په هغې به خپل خاندان او وینځي ساتلی شی.

۲۸ (۱) بدکاران هیڅ بې هیڅه نېستی که څه هم څوک ورپسې نه وی، خو صادقان لکه د زمر په شان پاته وی. (۲) هرکله چې یو ملک باغی وی، نو د هغه ملک ډېر حاکمان وی، خو پوهه او هوښیار انسان د ملک نظام برقرار ساتی. (۳) کوم مشر چې په غریبانو باندې ظلم کوی د هغه تېز باران په شان دی چې ولاړ ټول فصل تباہ کوی.

۴) کوم خلق چې شریعت ماتوی نو په دې کار سره د بدکارانو صفت کوی، خو هغه
 ۵) څوک چې د شریعت تابعداری کوی نو هغوی د شریرانو مخالفت کوی. ۵) بدکاره
 انسانان په انصاف نه پوهیږي، خو څوک چې د مالک خدای لټون کوی نو هغوی پرې
 مکمل پوهیږي. ۶) غریب صادق انسان د دوکه مار مالدار نه ښه وی. ۷) څوک چې
 په شریعت عمل کوی نو هغه یو هوښیار زوی دی، خو څوک چې د بد اخلاقو دوستی
 کوی د خپل پلار د شرم باعث گرځي. ۸) څوک چې خپل ځان په زیات سود سره
 مالداره کړی خو آخر به د هغه مال دولت د هغه چا شی څوک چې په غریبانانو مهربانه
 وی. ۹) خدای پاک د هغه چا د دعا نه نفرت کوی څوک چې د شریعت نه مخ اړوی.
 ۱۰) څوک چې یو نېک انسان بدکاری ته رهنمائی کوی نو په خپل لټ کېږي به راګېر
 شی، خو ایمانداره انسان ته به ښه میراث ملاو شی. ۱۱) یو مالداره خپل ځان هوښیار
 ګڼي، خو یو غریب عقلمند د هغه په اصلی کردار پوهیږي. ۱۲) کله چې صادقان
 کامیاب شی، نو ټول قوم غټه خوشحالی کوی، خو کله چې د بدکارانو حکومت راشي نو
 هر څوک خپل ځان پټوی. ۱۳) هر هغه څوک چې په خپله ګناه باندې پرده اچوی نو دې
 به کامیاب نه شی، خو هر هغه څوک چې د ګناه اعتراف وکړي او هغه بس کړي نو په
 هغه به رحم وشي. ۱۴) بختور دې هغه څوک چې هر وخت د مالک خدای نه یرېږي،
 خو څوک چې خپل زړه سخت کړي نو په مصیبت کېږي به راګېر شی. ۱۵) لکه د
 غرمېدونکي زمرې او یا د اوږې مېلو په شان هغه بدکاره انسان دې څوک چې په
 بې وسه خلقو باندې حکومت کوی. ۱۶) ناپوهه بادشاه به په خپلو خلقو ظلم کوی، خو
 څوک چې د حرام مال دولت نه نفرت کوی نو هغه به د ډېر وخت دپاره ژوندی وی.
 ۱۷) که یو انسان خپل لاسونه د بل چا په وینو سره کړي وی نو هغه به تر مرګه پورې
 مفرور وی، نو هیڅ څوک دې د ده مدد نه کوی. ۱۸) د چا کردار چې بې داغه وی نو هغه
 به بچ شي، خو د چا لارې چې غلطی وی نو ناګهانه به تباه شي. ۱۹) څوک چې د خپلې
 زمکې زمینداری کوی هغوی سره به ډېر خوراک وی، د چا په سوچ کېږي چې هوایی
 خیالونه گرځي، نو سخته غریبي به پرې راشي. ۲۰) یو ایماندار کس ته به ډېر زیات

برکت ورکړې شي، خو که څوک زر مالداره کېدل غواړي هغه ته به سزا ملاو شي. (٢١)
 د چا طرفداري کول ښه کار نه دے ځکه چې ځينې خلق به د يوې نورې روتې دپاره
 غلط کار وکړي. (٢٢) کنجوس انسان د دې ليواله وي چې مالداره شي او د دې نه
 ناخبره وي چې غربت د ده انتظار کوي. (٢٣) څوک چې د اصلاح دپاره تنبيه کول کوي
 په آخر کې به د هغه چا نه ورته زيات عزت ملاو شي څوک چې په ژبه خټل کوي. (٢٤)
 څوک چې د خپل پلار او مور نه غلا کوي او دے وائي چې، ”دا غلطی نه ده،“ نو دے د
 يو قاتل نه کم نه دے. (٢٥) لالچي انسان جنگ جگړې جوړوي، خو څوک چې په مالک
 خدائ باندې توکل کوي هغه به آباد شي. (٢٦) څوک چې په خپل ځان يقين کوي نو هغه
 کم عقل دے، خو څوک چې په هوبنيارتيا سره قدم اوچتوي نو دے به بچ پاتې شي. (٢٧)
 څوک چې غريبانانو له ورکړه کوي نو د هيڅ شي محتاجه به نه شي، خو څوک چې په
 دوي باندې سترگې پټوي نو دوي به په لعنت کېنې گرفتار شي. (٢٨) هرکله چې حکومت
 د بدکارانو لاس ته ورشي، نو خلق خپل ځان پټوي، کله چې بدکاران هلاک شي نو
 صادقان بيا آباد شي.

٢٩

(١) څوک چې د پيرې رټنې باوجود بيا هم په خپل ضد قائم وي، نو هغه به
 ناگهانه تباه شي او هيڅ علاج به يې نه وي. (٢) کله چې صادقان حکومت کوي، نو خلق
 خوشحالي کوي، خو هر کله چې بدکاره حکومت کوي، نو خلق فرياد کوي. (٣) کوم
 انسان چې د حکمت سره مينه کوي نو هغه خپل پلار خوشحالي، خو د کنجرو دوست
 خپل مال حال الوځوي. (٤) په انصاف کولو سره يو بادشاه خپل ملک قائموي، خو
 هغه څوک چې رشوت اخلي نو هغه ملک تباه کوي. (٥) څوک چې د خپل گاونډي
 خوشامندي کوي، نو دے د هغه د پښو دپاره دام خوروي. (٦) بدکاره انسان د خپلې
 گناه په دام کېنې راگېرېږي، خو صادقان د خوشحالي سندرې وائي. (٧) صادقان د
 غريبانانو د حق خيال ساتي، خو بدکاران دغه شان سوچ او فکر نه کوي. (٨) مسخره
 کوونکي ښارونه راپاروي، خو هوبنيار انسان غصه سپړي. (٩) که يو هوبنيار د يو

بې وقوف خلاف د مقدمې دپاره عدالت ته روان شی نو بې وقوف به غصه شی او مسخرې به کوی نو بیا به څنگه صلح راشی؟ (۱۰) د وینو تړی انسانان د نېک انسان نه نفرت کوی او په دې کوشش کېږي وی چې صادقان ووژني. (۱۱) کم عقل د خپلې غصې پوره اظهار کوی، خو هوښیار خپل ځان په قابو کېږي ساتی. (۱۲) که یو حکمران دروغو ته توجو ورکوی، نو د هغه ټول افسران به بدکاران شی. (۱۳) په دې کېږي غریب او ظالم دواړه یو شان دی، ځکه مالک خدای دواړو ته ژوندون ورکړي دی. (۱۴) که چرې یو بادشاه د غریبانو سره انصاف کوی، د هغه بادشاهی به د تل دپاره قائمه وی. (۱۵) د تربیت چوکۍ حکمت پیدا کوی، خو چې کوم بچۍ چې آزاد آموخته شی نو هغه به د خپلې مور د شرمولو باعث شی. (۱۶) کله چې د بدعمله حکومت راشی، نو گناهونه عام شی، خو صادقان به د داسې خلقو خاتمه وینی. (۱۷) د خپل زوی بڼه تربیت وکړه هغه به تا ته سکون او خوشحالی درکړي. (۱۸) چرته چې الهام نه وی نو هغه خلق سرکشه شی، خو بختور دی هغه څوک چې په شریعت عمل کوی. (۱۹) صرف په خبرو نوکر نه سمیږي، اگر چې هغه پوهه وی خو بیا هم ستا خبرو ته پام نه کوی. (۲۰) څوک چې په جلدۍ کېږي خبرې کوی نو هغه د کم عقل نه هم بدتر دی. (۲۱) که ته د ورکووالي نه خپل نوکر نیازین آموخته کړي، نو په آخر کېږي به هغه ستا پلار شی. (۲۲) غصه ناک انسان جنگونه جوړوي، او تند خویه نه پر گناهونه کیږي. (۲۳) د انسان غرور په ده باندې زوال راولی، خو د انسان عاجز خوی هغه ته عزت ورکوی. (۲۴) د غلو ملگر په خپله د ځان دشمن وی، هغه دا چې د قسم خوړلو نه وروستو به هم په عدالت کېږي دروغ وائی. (۲۵) څوک چې د انسان نه یرېږي هغه به په دام کېږي گېر شی، خو چې څوک په مالک خدای توکل کوی هغوی به په امن و امان شی. (۲۶) پېر د دې په کوشش کېږي وی چې حکمران ورسره بڼه وی، خو دا د مالک خدای د طرف نه ده چې انسان ته انصاف ملاوېږي. (۲۷) نېکان د بې ایمانانو نه نفرت کوی، او بدکاران د نېکانو نه نفرت کوی.

۱) د ياقه د زوی اجور پيغام چې د خدای کلام دی. دې سړی پيغام ورکړو ايتی اېل ته او ايتی اېل اوکال ته. ۲) بې شکه چې زه په ټولو انسانانو کېنې بې وقوفه یم، ما کېنې د انسان په شان عقل نشته. ۳) ما عقل او حکمت نه دی زده کړی، او نه ما ته د مقدس ذات په حقله پته شته. ۴) آسمان ته څوک تلې او بیا راغلې دی؟ هوا چا په موتی کېنې بنده کړې ده؟ او سمندر چا په خپل څادر کېنې راگېر کړی دی؟ او د دنیا حدونه چا مقرر کړی دی؟ د هغه نوم څه دی او د هغه د زوی نوم څه دی؟ که تا ته پته وی نو ما ته یې راوېسایه. ۵) د خدای پاک هره خبره قابل اعتماد ده، هغه د هغوی دپاره پال دی څوک چې په هغه کېنې پناه اخلي. ۶) د هغه د کلام سره اضافه مه کوه ځکه چې هغه به دې ورتی او دروغژن به دې ثابت کړی. ۷) اې مالکه خدایه، زه د خپل مرگ نه وړاندې ستا نه دوه خواستونه کوم زما خواستونه مه رد کوه، ۸) ما د دروغو او د چل ول نه وساته مه ما غریب کړه او مه مې مالداره کړه، خو ما ته صرف خپله د هرې ورځې روتی راکړه. ۹) هسې نه چې زه مالداره شم او تا ونه پېژنم او ووايم چې، ”مالک خدای څوک دی؟“ او که یا زه غریب شم او غلا وکړم، او داسې د مالک خدای د نوم بې عزتی وکړم. ۱۰) د یو نوکر غېبت د هغه نېک ته مه کوه هسې نه چې د هغه لعنت هغه په تا ووائی او دا به ستا دپاره تکلیف جوړ کړی. ۱۱) داسې انسانان هم شته چې په خپلو پلارانو لعنت وائی او په خپلو میندو بدرد وائی، ۱۲) خو هغوی ته خپل ځان صفا ښکاری نو تر اوسه پورې د هغوی هغه گندگی لا صفا شوې نه ده، ۱۳) خو د هغوی سترگې هر وخت د کبر نه پکې وی، او نورو ته په سپک نظر گوری. ۱۴) د هغوی غاښونه د نورو په شان دی او د هغوی ژامې د چرو په شان دی ترڅو چې غریبانان پرې د زمکې نه تیر کړی، او د انسانانو نه ضرورتمند ختم کړی. ۱۵) جوړه دوه لونه لری او هر وخت وائی چې، ”راکوه، راکوه.“ په دنیا کېنې درې څیزونه دی چې کله هم نه مېرېږی، څلور څیزونه دی چې کله هم ”بس“ نه وائی، ۱۶) قبر، او د شنې رحم، او

اوچه زمکه، او تېز اور. (۱۷) هغه سترگې چې د خپل پلار پورې ټوقې کوي، او خپلې مور ته سپک گوري، نو د صحرا په ټپوسانو به راويستلې شي، او لاش به يې د صحرا د گنجۍ خوراک شي. (۱۸) په دُنیا کښې درې څيزونه دي چې هغه زما دپاره د حېرانتيا دي، او څلور څيزونه داسې دي چې په هغوي زه پوهه نه شوم، (۱۹) په هوا کښې د باز الوتل، او په گټ باندې د مار تلل، او په سمندر کښې د کشتۍ اورېدل، او د سپرۍ مينه د ښځې سره پېدا کېدل. (۲۰) دا د زناکارې ښځې طريقه ده چې کله زنا وکړي او بيا ولامبي او سراسر منکره شي او وائي چې، ”ما خو څه غلطۍ نه ده کړې.“ (۲۱) زمکه د درېو څيزونو په وجه لږزېږي، او څلور څيزونه برداشت کولې نه شي. (۲۲) هغه غلام چې بادشاه شي، هغه کم عقل چې په گېډه موږ شي، (۲۳) ترخه ښځه چې واده شي، او کومه وينځه چې د خپلې بي بي بن جوړه شي. (۲۴) څلور څيزونه دي چې په زمکه واړه دي، خو دوي پېر زيات هوښيار دي. (۲۵) مېړۍ خو کمزورې مخلوق دي، خو بيا هم په گرمۍ کښې خپل ځان له خوراک راټولوي، (۲۶) ځنگلي سوه خو کمزورې مخلوق دي خو په گټانو او گرنگونو کښې ځانله کور جوړوي، (۲۷) د ملخانو بادشاه نه وي، خو د لښکر په شان روان وي. (۲۸) چرمښکۍ په لاس کښې هم رانيولې کېدې شي، خو دا د بادشاهانو په محلونو کښې گرځي. (۲۹) داسې درې بلکې څلور څيزونه دي چې په ناز ناز قدم اخلي يعنې، (۳۰) زمرې، چې په ځناورو کښې د ټولو نه زيات تکړه دي او د يو څيز نه هم نه یرېږي، (۳۱) هغه چرگ چې ځان ببر کړي، نر چېلې، او بادشاه چې خپل فوجيان ورسره وي. (۳۲) که تا کم عقلتوب وکړو او خپل ځان دې لوي کړو، او يا دې خرابې منصوبي جوړې کړې نو په خپلې خولې دې لاس کېږده. (۳۳) دغه شان که شملې وشاربې نو د شملو نه کچ جوړېږي، لکه څنگه چې پوزه زور کړي او وينه ترې نه راوځي، غصه شاربيل هم لانجه جوړوي.

۱) دا هغه پېغام دے چې لمواېل بادشاه ته خپلې مور تعليم ورکړې وو. ۲)
 اے زما زويه، اے زما د تن نه په نذرانو او منښتو پېدا شوی زويه، ۳) خپل د ځوانۍ
 طاقت دې په ښځو مۀ ختموه او خپل مال په هغوئ مۀ خرچ کوه، ښځو بادشاهان تباہ
 کړي دي. ۴) اے لمواېله، د بادشاه دپاره دا ښۀ کار نه دے، چې شرابي وي، او
 حکمرانان دې شرابخواره نه وي. ۵) هسې نه چې دوئ شراب وڅښي شريعت ترې نه
 هېر شي او ټول مظلومان د خپل حق نه محرومه کړي. ۶) شراب هغوئ ته ورکړه
 څوک چې تباہ کيږي، او مے د هغوئ دپاره وي څوک چې په غم آخته وي. ۷) دوئ
 پرېږده چې ځان نشه کړي او چې خپله غريبې پرې هېره کړي چې خپل غم ورنه هېر
 شي. ۸) د هغوئ په ځای خبرې کوه څوک چې د خپل ځان دپاره خبره نه شي کولې.
 او د هغه ټولو خلقو د حق دپاره څوک چې مسکينان وي. ۹) خبره کوه او په انصاف
 سره عدالت کوه، د غريب او حاجتمند د حق حفاظت وکړه.

يوه عزتمنده ښځه

۱۰) يوه پاکه او عزتمنده ښځه څوک پېدا کولې شي؟ هغه د لعلونو نه زياته قيمتي وي.
 ۱۱) د خاوند په هغې باندې پوره باور وي، او هغه به دے د څۀ محتاجه نه کړي. ۱۲) په
 خپل ټول عمر کښې به دا هغه ته فائده ورکوي او نقصان به نه ورکوي. ۱۳) هغه سڼې او
 وړې پېدا کوي او د هغې نه په خپلو لاسونو په خوشحالي سره کپړې جوړوي. ۱۴) هغه د
 سوداگرو د سمندري جهاز په شان وي، څوک چې خپل خوراک د لرې نه راوړي. ۱۵)
 هغه سحر وختي راپاڅي لا چې تيارۀ وي او د خپل خاندان دپاره خوراک تياروي او
 خپلو وينځو ته کار وربښائي. ۱۶) د زيات سوچ کولو نه وروستو هغه چرته زمکه
 خوشوي او په بيعه يې اخلي او د خپلې گټې او محنت په پېسو پکښې د انگور باغ لگوي.
 ۱۷) هغه خپل کار په ډېر محنت او د زړۀ نه کوي، او د هغې مټې د خپل کار پوره کولو

دپاره مضبوطې وی. (۱۸) هغه په دې پوهیږي چې روزگار یې ګټه کوی، نو په شپه کېنې تر ناوخته کار کوی. (۱۹) هغه په خپلو لاسونو سره څرخه کوی او دوک په خپلو ګوتو سره نیسی. (۲۰) هغه خپل لاسونه د غریبانانو مدد دپاره غزوی او حاجتمندو ته خپل لاسونه ورسوی. (۲۱) کله چې واوره ورپری نو د هغې سره د خپل خاندان څه فکر نه وی، ځکه چې هغې دوی ته گرمې جامې تیارې کړي وی. (۲۲) هغه د خپل کټ دپاره څادر او د خپل ځان دپاره نازکې او رنګارنګ کپړې تیاروی. (۲۳) د هغې خاوند ته په جرګه کېنې عزت ملاویږي، کله چې هم دې د ښار د مشرانو سره ناست وی. (۲۴) هغه د کتان جامې جوړوي او خرڅوي، او تاجرانو ته یې د پټۍ په شکل کېنې هم ورکوي. (۲۵) هغه د طاقت او وقار په لباس ملبوسه ده او د راتلونکو ورځو په حقله هغه خاندی او بې فکره وی. (۲۶) هغه په حکمت سره خبرې کوي، او هغه په مهرباني سره ښودنه کوي. (۲۷) هغه د خپل کور په حالاتو او سامان باندې خیال ساتی او د ناراستۍ روتی نه خوری. (۲۸) د هغې بچی چې راپاڅی نو دې ته برکت ورکوي او خاوند یې هم صفت کوی، (۲۹) ”پیرې ښځې دی چې د عزت او درانه کارونه کوي، خو ته د دې ټولو نه ښه یې.“ (۳۰) نازونه اداګانې دوکه ده او حسن فانی دې، خو کومه ښځه چې د مالک خدای نه یریري نو هغه د صفت قابله ده. (۳۱) کوم کارونه چې هغې کړي دی هغې ته یې اجر ورکړی، او د خلقو په مینځ کېنې د هغې د محنت ستاینه وکړی.